

Uvodnik

Ko smo pred dobrim tednom v vasi-co Güssing v Avstriji peljali majhno žal skupino županov in zaposlenih iz občinskih uprav, da bi si ogledali primer ne samo dobre, temveč odlične prakse na področju trajnostne proizvodnje energije, smo videli in slišali marsikaj izjemno zanimivega. Od tega, kaj vse je mogoče uporabiti za izdelavo energije za ogrevanje, elektriko in goriva (živalske odpadke, travo, silažo, sonce, les, ...), do tega, da razmislek o energetskih potrebah nekega okolja hodi nujno z roko v roki z razmislekom o varčevanju energije. Predvsem pa nam je Güssing pokazal, kaj je mogoče narediti v okolju, ki je veljalo za prezrto in pozabljeno, za takšno, ki ne svojim ljudem, še manj pa drugim, nima ničesar ponuditi. Ta vasica je dokaz, kaj pomeni, če ima vodstvo občine vizijo in pogum za udejanjanje te vizije. Ekipo, ki verjame in veruje, da je skoraj vse mogoče in je za to pripravljena tudi delati. Četudi so od časov (1989), ko je vodstvo občine pričelo s svojim projektom doživljali vzpone in padce, četudi niso imeli vsesplošne (državne) podpore, konec koncev so posegali v ustaljena razmerja in energetske lobije, so skupaj uspeli izpeljati svoje daljnovidne ideje in projekte. Danes tako velja Güssing za zgled uspešne občine, ki jo obiskujejo strokovnjaki in politiki z vsega sveta, da bi videli, se učili in našli tudi kaj zase. A s(m)o občine v Sloveniji sposobne teh in takšnih prebojev, pa bo pokazal čas.

ČASOSPIS izdaja: Skupnost občin Slovenije.

ČaSOŠpis izhaja na dva meseca in ga brezplačno prejemajo občine, državne institucije, mediji.

Odgovorna urednica:
Jasmina Vidmar

Grafično oblikovanje in prelom:
ZADRGA, komunikacijska agencija

Tisk:
Eurograf d.o.o.

Fotografije:
Jasmina Vidmar

ISSN 1581-8500
Naklada: 1100 izvodov

Naslov uredništva:
Skupnost občin Slovenije
Partizanska 1, 2000 Maribor

Telefon:
02 234 15 00

Faks:
02 234 15 03

Splet:
www.skupnostobcin.si

E-mail:
jasmina@skupnostobcin.si

- 11** Mladinska zakonodaja ali izpit iz
opravilne sposobnosti politike
- 12** Nove obveznosti občin, stare metode
- 14** Prenova urbanih območij
Oris možne pravne ureditve prenove
- 20** Prva skupna seja predsedstev
SOS in UGRH
- 22** Strokovna ekskurzija SOS v Güssing
- 59** Primer dobre prakse

4	Zaključek mandata v občini in priprava na lokalne volitve	44	Komisija za občinsko redarsko službo sklenila dogovor o prenosu podatkov
8	S pomočjo Sazasa država koplje grob lastni kulturi	45	Množično vrednotenje nepremičnin – podaljšanje rokov
10	Brezbrižen in podcenjevalen odnos države do poslanstva in vloge kulturnih društev	45	Delovna skupina o zakonskih spremembah
11	Mladinska zakonodaja ali izpit iz opravilne sposobnosti politike	46	Komisija za prostor na Ministrstvu za okolje in prostor
12	Nove obveznosti občin, stare metode	47	Usklajevanje zahtev asociacij pri povprečini
14	Prenova urbanih območij Oris možne pravne ureditve prenove	48	Odbor regij
19	Skupnost v pričakovanju mnenja urada za varstvo konkurence	49	Komisije CIVEX
19	Javno naročanje po novem	49	Komisija COTER
20	Prva skupna seja predsedstev SOS in UGRH	50	Poročilo o seji komisije za okolje, podnebne spremembe in energijo
22	Strokovna ekskurzija SOS v Güssing	50	Poročilo o seji komisije ECOS OR, 24.2.2010
24	Pogrebne storitve: interesi kapitala ponovno nad javnim interesom	51	Sestanek komisije za izobraževanje, mladino, kulturo in raziskave EDUC
25	SOS aktivna v sklopu priprav novega zakona o javnih cestah	52	Sestanek komisije za naravne vire NAT
26	Deljena mnenja do sprememb ZLS	53	Slovenija na Zahodnem Balkanu
29	V upanju k potrebnim spremembam Zakona o osnovni šoli	55	Nujnost zmanjševanja neenakosti med spoloma v Evropi
30	O spremembah prostorskih normativov	56	Oblikovanje projektnih idej za področje turizma v Zadru
32	Z Ministrstvom za kmetijstvo o vsebinskih rešitvah koncesijskih dajatev	58	Regijska srečanja mladih in odločevalcev Mladi odpiramo prostor
34	SOS izrazila strah, da bodo sredstva Leader ostala neizkoriščena	59	Primer dobre prakse
36	Republiški volilni komisiji pobuda za lažjo izvedbo lokalnih volitev 2010	60	O območni izpostavi Javnega sklada za kulturne dejavnosti v Novi Gorici
38	Uveljavljanje pravic iz javnih sredstev	61	Connecting
40	Varen cestni promet	61	Sončne elektrarne vedno bolj aktualne
41	Socialno-varstveni prejemki	62	Modra stopinja
41	Nezadovoljstvo z ustavnim zakonom	63	Korak naprej v energetiki stavb
42	Umik Predloga Zakona o zdravstveni dejavnosti	64	V Sloveniji je mladih vedno manj
42	Potrebno je vlagati, da na koncu nekaj dobiš!	67	Delovni posveti
43	Akcijski načrt e-poslovanja javne uprave	68	Čistila je cela Slovenija! Ste tudi vi?!

Zaključek mandata v občini in priprava na lokalne volitve

NEŽA VODUŠEK,

SEKRETARKA V SLUŽBI VLADE RS ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO

Skupnost občin Slovenije je 31. marca letos v Laškem pripravila posvet Vse o lokalnih volitvah, na katerem sem sodelovala kot predavateljica skupaj z dr. Jurijem Toplakom, članom Državne volilne komisije. Moj del posveta se je nanašal na pripravo občinske uprave na zaključek mandata občinskih organov. Ker gre za široko tematiko, sem se, kljub temu, da se

je posveta (in prejšnjega, organiziranega za člane Združenja občin Slovenije) udeležilo veliko število slušateljev, na pobudo Skupnosti občin Slovenije odločila, da vsebino posveta tudi zapišem. Na ta način omogočimo čim širšo seznanitev občin z nalogami, ki jih morajo opraviti v teh nekaj mesecih, ki nas ločijo do razpisa lokalnih volitev.

1. UVOD

Leto 2010 je leto lokalnih volitev. Čas do razpisa volitev je treba izkoristiti za pripravo na volitve ter pripravo na zaključek mandata občinskega sveta in njegovih delovnih teles, nadzornega odbora, župana ter zaključek mandata svetov krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti oziroma vaških in krajevnih odborov. Ta čas pa moramo nameniti tudi realizaciji programa dela občinskega sveta za štiriletno obdobje in uskladitvi občinskih aktov z veljavno zakonodajo. V SVLR, Službi Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko z zadovoljstvom ugotavljamo, da sta oba posveta naletela na velik odziv v občinah in ste že skrbno pričeli z nalogami, predvsem popravki statuta in poslovnika.

Izkušnje pred zadnjimi lokalnimi volitvami v letu 2006 kažejo, da sicer priprave na volitve tečejo ustaljeno in večinoma brez težav, saj je sistem lokalnih volitev utečen, občine pa imajo že preizkušeno ekipo uslužbencev, ki skrbijo za nemoteno pripravo na volitve. Manj pozornosti pa je namenjene pripravi na zaključek mandata organov občine, saj ne gre le za konec nekega časovnega obdobja, za katerega so bili organi občine izvoljeni ali imenovani. Konec štiriletnega mandata pomeni zaključek celote delovanja organov občine, ki pusti za seboj dokumentarno-arhivsko gradivo o delovanju občine, sprejetih predpisih, uresničitvi programov strank in list, ki so sestavljali občinski svet in druge organe in ne nazadnje razvoju neke občine v tem časovnem obdobju.

Predvsem občinska uprava je tista, ki mora pričakati konec mandata sedanjih in pričetek mandata novih organov pripravljena. Novoizvoljeni župan, člani občinskega sveta in drugi organi pričakujejo »pospravljen hišo«, predvsem kar zadeva splošne akte občine. Opozarjam, da so nekatere naloge, ki jih je treba izvesti v kratkem, vezane na rok in morajo biti končane pred razpisom volitev. Volilnih enot ni možno spreminjati na primer po razpisu volitev; pravočasno je treba določiti plakatna mesta; povrnitev stroškov volilne kampanje ipd.

2. PRIPRAVA IN PRIORITETE

Za začetek je treba ugotoviti, katere od teh nalog moramo opraviti. Glede na te ugotovitve si je treba postaviti prioritete ter časovni načrt izvedbe nalog. Župan naj s svojim vodstvom pripravi izračun, koliko sej občinskega sveta se predvideva do konca mandata, nato pa naj se že oblikuje osnutek dnevnega reda za vsako od sej, da ujamemo roke, kot so določeni v poslovníku, računajoč seveda na dve obravnavi vsakega predpisa. Ker je pred nami že majska seja sveta, prav veliko časa ni več.

Občinska uprava naj pripravi pregled predpisov, ki so v prvi in drugi obravnavi, ter pregled predpisov, ki so še v programu dela sveta, pa še niso v takšni fazi, da bi bili primerni za uvrstitev na sejo sveta. Iz tega spiska je treba izluščiti prioritete, pri čemer mora sodelovati župan, saj gre za politične odločitve, kateri predpis mora biti sprejet do konca mandata. Upoštevati je treba namreč pravilo (zapisano v poslovníkih občinskih svetov), da se s potekom mandata sveta končajo vsi pričetni postopki obravnave in sprejema predpisa.

Med vsemi zapisanimi nalogami bi kot prioritete izpostavila naslednje naloge:

- Če so razlogi za spremembo števila članov občinskega sveta (povečanje ali zmanjšanje števila), je treba spremeniti ustrezeni člen v statutu občine. Pozorni morate biti na ugotovitev, ali sprememba števila članov sveta pomeni spremembo volilnega sistema za volitve članov sveta (iz proporcionalnega v večinski in obratno).
- Sprememba v notranji členitvi občine (npr. sprememba meja krajevnih, vaških ali četrtinskih skupnosti), kar ima obvezno za posledico spremembo odloka o določitvi volilnih enot, če je občina razdeljena na volilne enote.
- Sprejem novega odloka o določitvi volilnih enot ali sprememba tega akta.
- Sprejem sklepa o imenovanju občinske volilne komisije.
- Sprejem sklepa o delni povrnitvi stroškov volilne kampanje.

- Sprejem odloka o oglaševanju (plakati-ranju) v času volilne kampanje – ureditev v lokalnem časopisu, ter na njegovi podlagi pravilnika o merilih za določitev lokacij in o lokacijah za oglaševanje.

1. USKLADITEV STATUTA OBČINE Z ZAKONOM O LOKALNI SAMOUPRAVI IN DRUGIMI PREDPISI

Naloga občinskega sveta pred iztekom mandata je, da uskladi statut občine in druge predpise. Novo izvoljeni občinski svet naj bi pričel izvajati svoje pristojnosti na podlagi usklajenih aktov. Predlagatelj sprememb in dopolnitev statuta je statutarно-pravna komisija, pri tem ji pomaga občinska uprava. To ne pomeni, da je vsa teža naloge na občinski upravi. Pravno, organizacijsko in tehnično pomoč v skladu z ZLS nudi občinska uprava, vsebina sprememb in dopolnitev predpisov pa mora biti naloga komisije. Svojo pristojnost ima tudi komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, in sicer na področju ureditve nadomestil in plač občinskih funkcionarjev. Pregledati je treba, ali je dosedanja ureditev ustrezna

ter predlagati popravke, če so potrebni. V teh štirih letih je bil ZLS spremenjen trikrat:

- 1. ZLS-N, Ur. list RS, št. 60/07
- 2. ZLS-O, Ur. list RS, št. 76/08
- 3. ZLS-P, Ur. list RS, št. 79/09

Največ vsebinskih sprememb in dopolnitev je bilo v letu 2007. Spodaj so navedbe vseh bistvenih sprememb in dopolnitev, ki vam bodo v pomoč pri pregledu vašega statuta in pripravi nov-ele.

ZLS – N

- Uskladitev z zakonom, ki ureja javne uslužbenke glede nazivov uslužbencev,
- Uskladitev z zakonom, ki ureja plače glede plač funkcionarjev,
- Črtan člen o pokrajinah
- Nezdržljivost člana sveta ožjega dela občine (ter prehodna določba, ki prične veljati po letošnjih lokalnih volitvah),
- Dostop do podatkov iz zbirke podatkov drugega upravljavca, če jih občina potrebuje za svoje delo,
- Določitev pravilnika o obveznih sestavinah poročila NO
- Določitev organa skupne občinske uprave, sedeža, vodje...

ZLS-O

Dopolnitev pristojnosti občine, da lahko podeljuje denarne pomoči in simbolične nagrade ob posebnih priložnostih ali obletnicah občanov.

ZLS-P

- Določitev meritornega odločanja upravnega sodišča, kadar OSpritožbi kandidata za župana oziroma kandidata, predstavnika kandidature oziroma predstavnika liste kandidatov za člane OS ne ugodijo.
- Ureditev postopka v zvezi z odstopom člana OS. Če član občinskega sveta

odstopi, mu preneha mandat z dnem, ko je podal odstopno izjavo županu, županu pa, ko o svojem odstopu pisno obvesti občinski svet in občinsko volilno komisijo. Župan mora občinski svet in občinsko volilno komisijo obvestiti o odstopu člana občinskega sveta v roku osmih dni od prejema pisne odstopne izjave.

- Določitev postopka volitev romskega predstavnika v OS, če volitev ne izvede občina sama (primer občine Grosuplje).

V okviru svojih pristojnosti nudi Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko strokovno pomoč občinam, pri čemer pred pripravo mnenj obvezno pregledamo statut občine. Opažamo, da nekateri statuti že dolgo niso bili usklajevani in so pomanjkljivi, zato želim opozoriti na druge pomembne uskladitve, ki jih velja pregledati:

- Še vedno ni določen način odločanja občinskega sveta (35. člen ZLS),
- Odločitev o številu delovnih teles sveta (preveliko število glede na število članov sveta), njihovih pristojnosti in sestavi,
- Imenovanje in razrešitev podžupana (33.a člen ZLS),
- Uskladiti poglavje o delovanju nadzornega odbora
- Ureditev poglavja o premoženju in financiranju občine
- Sprejem in objava uradnega prečiščenega besedila statuta.

1. USKLADITEV POSLOVNIKA

Poslovnik je predpis občinskega sveta, ki mora sicer temeljiti na statutu, vendar si v njem občinski svet na svoj način uredi način dela sveta in njegovih delovnih teles. Zato je primerno, da se ga pred iztekom mandata pregleda s stališča skladnosti s statutom, po drugi strani pa ugotovi, kaj bi veljalo popraviti oziroma spremeniti glede na prakso štirih let. Naše ugotovitve pri pregledih različnih poslovnikov so naslednje:

- Natančno je treba urediti poglavje o konstitutivni seji sveta (15.b člen ZLS)

- Možnost: Vpeljati določbe o svetniških skupinah oziroma svetniških klubih (znotraj poglavja o pravicah in obveznostih članov sveta): kako se svetniški klubi sestavijo in oblikujejo po konstitutivni seji sveta, izstopi svetnikov iz kluba in prestopi v drug klub, oblikovanje "kluba samostojnih svetnikov", določitev položaja samostojnega svetnika.

- Opredeliti je treba vrste sej: če izvajate dopisne seje, je to treba urediti v poslovniku; kdaj se sklicujejo izredne seje; sprejem letnega programa dela sveta.

- Kdo prejema gradivo za sejo: v fizični ali tudi v elektronski obliki, obvezno na spletno stran občine,

- Poenostaviti postopek obravnave in sprejemanja občinskega predpisa, upoštevajoč pravilo dveh obravnav pri odlokih,

- Natančno določiti postopek obravnave in sprejemanja odloka o proračunu, posebej s stališča participacije občanov – javna razgrnitev,

- Izogibanje enofazni obravnavi akta, če to ni posebej opredeljeno v skrajšanem ali nujnem postopku (primer: na prvi obravnavi ni pripomb in se tako gradivo "preoblikuje" kot druga obravnavava);

- Opisati vsebino zapisnika seje, tonsko snemanje, glasovanje z glasovalno napravo...

- Določiti postopek sprejema obvezne razlage predpisa in postopek za sprejem prečiščenega besedila predpisa;

- Opredeliti postopek imenovanj in še posebej razrešitev osebe, ki jo voli ali imenuje svet.

1. USKLADITEV POSLOVNIKA NADZORNEGA ODBORA

V mnogih občinah žal nadzorni odbori nimajo svojega poslovnik, zato smiselno uporabljajo poslovnik občinskega sveta. To lahko storijo le v manjšem

delu, saj je način dela nadzornega odbora specifičen, zato mora biti natančno določen.

Če nadzorni odbor ima svoj poslovnik, ga je treba pred iztekom mandata uskladiti z ZLS, če je to potrebno, predvsem pa s Pravilnikom o obveznih sestavinah poročila nadzornega odbora občine (Ur. list RS, št. 23/09).

2. ODLOK O DOLOČITVI VOLILNIH ENOT

Sprejem odloka o določitvi volilnih enot ali sprememba veljavnega odloka je politična odločitev občinskega sveta, razen v primeru, da se je spremenilo število članov občinskega sveta, pa je občina razdeljena na volilne enote ali pa se je spremenila notranja členitev občine, pa so volilne enote »vezane« na krajevne, vaške ali četrtne skupnosti.

Pri volitvah v občinski svet po večinskem volilnem sistemu je občina obvezno razdeljena na volilne enote, razen ko občinski svet šteje sedem članov – občina je lahko razdeljena na volilne enote ali pa je občina le ena volilna enota. Pri proporcionalnem volilnem sistemu je občina lahko razdeljena na volilne enote.

Če se občinski svet odloči, da bo občina ena volilna enota, pa je bila pred tem razdeljena na volilne enote, je treba sprejeti odlok o prenehanju veljavnosti odloka o določitvi volilnih enot.

Konec štiriletnega mandata pomeni zaključek celote delovanja organov občine, ki pusti za seboj dokumentarno-arhivsko gradivo o delovanju občine, sprejetih predpisih, uresničitvi programov strank in list, ki so sestavljali občinski svet in druge organe in ne nazadnje razvoju neke občine v tem časovnem obdobju.

3. IMENOVANJE OBČINSKE VOLILNE KOMISIJE

Zakon o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07-uradno prečiščeno besedilo in 45/08) določa v 38. členu, da mandat komisije traja štiri leta. Če bi mandat prenehal v času po razpisu volitev, se jim mandat podaljša do konca volitev. Zato je treba preveriti, s katerim datumom je bila sedanja občinska volilna komisija imenovana. Pohvalno je, da ste v mnogih občinah skrbni in ste pravočasno pričeli (nekateri tudi že izvedli) postopek imenovanja nove komisije. Pri tem je treba paziti, da se v sklepu o imenovanju za datum pričetka mandata navede naslednji dan od prenehanja mandata sedanji komisiji.

4. SPREJEM SKLEPA O DELNI POVRNITVI STROŠKOV VOLILNE KAMPANJE

Zakon o volilni in referendumski kampanji (Ur. list RS, št. 41/07) določa v 28. členu, da lokalna skupnost pred začetkom volilne kampanje določi višino delnega povračila stroškov organizatorjem volilne kampanje. Lokalna skupnost lahko določi, da pripada delno povračilo stroškov samo organizatorjem volilne kampanje, ki so jim pripadli mandati v predstavniškem organu lokalne skupnosti, in samo organizatorjem volilne kampanje za individualni organ lokalne skupnosti, katerih kandidati so dosegli določen odstotek od skupnega števila volilnih upravičencev, ki so glasovali, pri čemer odstotek, ki ga določi lokalna skupnost, ne sme presežati 10%.

V kolikor ima občina že sprejet sklep, ki je veljal za prejšnje lokalne volitve, je treba pregledati, ali je v skladu z zakonom.

5. SPREJEM PREDPISA O OGLAŠEVANJU (PLAKATIRANJU) V ČASU VOLILNE KAMPANJE

Občina mora imeti predpis o oglaševanju in plakatiranju v času volilne kampanje. Pravna podlaga je prav tako zakon o volilni in referendumski kampanji, ki obravnava volilno kampanjo v medijih (kamor sodi tudi lokalni časopis) ter plakatiranje z oglaševalskimi vsebinami za volilno kampanjo.

S pomočjo Sazasa država koplje grob lastni kulturi

JANEZ PODLESNIK, KULTURNO DRUŠTVO FRANC POŽUN IZ ZABUKOVJA

Vsi se dobro zavedamo, da si za svoje delo vsak zasluži pošteno plačilo. Vsi, ki pa se ljubiteljsko ukvarjamo s kulturo v slovenskem prostoru, zlasti na podeželju, pa ne moremo razumeti, da nas neko društvo, ki se imenuje Sazas, lahko dobesedno ropa. Vsak, ki je bil kdajkoli aktiven član kakega prostovoljnega društva, dobro ve, koliko prostega časa je porabil za dobrobit svojega kraja in lokalne skupnosti. Kako polna so usta vseh politikov o narodni kulturi in pomoči tej v vseh medijih. Ko pa je potrebno za njeno dobro kaj storiti, se obrnejo z vsemi

sredstvi proti njej. Le če mislijo, da je kultura samo tisto, kar se zgodi v MGL, Cankarjevemu domu in drugih državnih ustanovah po večjih mestih, ki pa so za večino državljanov, zlasti starejših in ljudi s podeželja, praktično nedosegljivi. Vse te ustanove se večinoma ali pa v celoti financirajo z denarjem vseh davkoplačevalcev. Verjetno si gospodje iz teh ustanov predstavljajo, da so gledališke, glasbene in druge predstave, ki jih pripravijo prostovoljna društva, neka cenena roba, ki je ni vredno niti pogledati, kaj šele podpirati. Sam se s tem ne strinjam, saj menim, da je veliko teh prireditev izvedeno zelo profesionalno in na visoki ravni. Verjetno dosti bolj, kot je bila leta 2008 proslava ob kulturnem prazniku na prvem programu nacionalne televizije. Kot Slovenca me je bilo sram gledati jo.

Zahteve Sazasa so podobne, kot če bi tovarna avtomobilov zahtevala delež zaslužka od osebe, ki ji je prodala – na primer kamion.

Leta 2006 smo v Trnovcu v občini Sevnica organizirali posvet na temo Sazas. Udeležili so se je vsi trije takratni poslanci iz Posavja. Poslanec, žal že pokojni, Kristijan Janc je potem podal poslansko vprašanje takratnemu ministru za kulturo Vasku Simonitiju, vendar smo na za nas pozitiven odgovor zaman čakali. V

lanskem letu je bila v Sevnici vladna delegacija, v kateri je bila tudi sedanja ministrica za kulturo Majda Širca. Precej smo se pogovarjali prav o tej pereči temi, vendar sem dobil občutek, da nekaterim v vladi to ni prav dosti mar ali pa jim tak način celo ustreza. Verjetno

so trdno prepričani, da od tega nimajo nobenih prihodkov, vendar se zelo motijo. Naj navedem le en primer iz našega kulturnega društva. S pomočjo donatorjev in prihrankov od prostovoljnih prispevkov obiskovalcev naših predstav smo v lanskem letu kupili dvesto stolov, deset gledaliških reflektorjev, karnise za zavese in projektor. Od vsega tega smo državi plačali dvajsetodstotni davek. V društvu narodnozabavnih ansamblov vsako leto pripravimo koncert. Tudi tukaj odvedemo davek od najemnine za najem prostorov, najem ozvočenja in podobno neposredno z našega računa ali pa preko sponzorjev.

Kot je bilo že povedano, je v Sloveniji okrog 4000 društev. Večina teh društev se financira v večji meri sama, s pomočjo tistih donatorjev, ki še imajo čut za

kulturo in pozitiven utrip podeželja. Ponekod nam pomaga tudi lokalna skupnost, vendar se vsota na število društev zelo zmanjša. Če se bo država s takšnim načinom vedenja skušala otresti tega, po njihovem mišljenju, nepotrebnega bremena, ji bo to verjetno kmalu uspelo. Ne vem, kdo bo še pripravljen prostovoljno delati, nositi vse stroške prevozov na razne vaje in nastope, poleg tega pa še mnogokrat iz lastne denarnice poravnati kakšne stroške za to, da bo lahko potem njegovo društvo gospodom s Sazasa plačalo nelogičen znesek. Verjetno do vseh teh protestov ne bi prišlo, če bi bili ti zneski sprejemljivi.

Pa še nekaj me izredno moti: kdo daje Sazasu pooblastilo, da od prirediteljev zahteva poročila na primer o tem, koliko je bilo obiskovalcev, koliko je bilo prodanih vstopnic (če je vstopnina bila) in kolikšna je bila njihova cena. Po mojem to sodi v pristojnost davčne uprave.

Največje jabolko spora pa je verjetno v tem, da od vsega tega naropanega denarja najmanj dobijo prav avtorji. To v svojem prispevku potrjuje tudi Jože Leskovar in še nekateri drugi. Omenjeni gospod se celo ni mogel odpovedati lastnemu honorarju.

Tudi sam sem imel že pred mnogimi leti podobno izkušnjo. Niso mi sicer ponujali honorarja, od nas pa so terjali, da jim plačamo avtorske pravice za scenarij, ki sem ga napisal sam za prireditev ob materinskem dnevu. Predstava se je odvijala v stari vaški šoli, ki sprejme največ osemdeset ljudi. Nastopali so otroci iz domačega kraja, zaslužili pa nismo niti enega takratnega tolarja. Kmalu smo dobili od Sazasa račun za 24.000 tolarjev. Kar nekaj časa smo si dopisovali, dokler mi niso popustili živci in sem se osebno odpravil na Sazas. Takrat so imeli svoje prostore še na Tržaški cesti v Ljubljani. Po dolgem pregovarjanju so mi ob odhodu ponovno zagrozili z raznimi sankcijami, vendar so si pozneje očitno premislili.

Nazadnje pa še nekaj v razmislek avtorjem. Vsi imamo radi denar, saj ga vendar vedno potrebujemo. Toda pomislite: koliko bo vredno vaše delo, pa naj bo še tako dobro, če bo ostalo zaprto nekje v knjižnici. Zavedati se morate, da takšnih del, kot je neka komedija ali drama, ki

je napisana kot gledališko delo, ne prebira nihče, razen tistih, ki takšno delo potem spravijo na gledališki oder. Tam pa si to ogleda veliko število ljudi. Toneta Partljiča največ Slovencev pozna ravno po zaslugi teh amaterskih skupin, ki zelo rade uprizarjajo njegova dela. Prav tako je z glasbo. Ste se kdaj vprašali, zakaj je Slavko Avsenik tako popularen. Zato, ker so njegove skladbe igrane po vsem svetu, še posebno Na Golici, ki slovi kot največkrat zaigrana skladba na svetu in v največ priredbah. Še veliko je takih avtorjev, ki so vredni vsega spoštovanja, vendar naj zanje poskrbi država. Saj denar za kulturo prejema od vseh državljanov, ne samo od tistih, ki si imajo vsak dan možnost ogledati katero od predstav v gledališču. Vsem nam, ki pa se trudimo kulturno življenje ohranjati ljubiteljsko, če že ne morete ali nočete pomagati, vsaj prizanesite s to nekulturno ustanovo, ki se imenuje Sazas. Ali boste, drage gospe in gospodje, iz vladnih krogov to spregledali ali pa boste skopali grob lastni slovenski kulturi. Veliko društev se bo preprosto naveličalo večnih bojov s to zajedavsko ustanovo in bo preprosto prenehalo delovati, drugi pa se bomo, tako kot so nas učili že v osnovni šoli, umaknili v ilegalo, kot so se naši predniki pred Italijani, Madžari in Nemci. Na žalost se bomo mi pred svojo vlado in Sazasom.

Ali niso avtorji del tudi kiparji in slikarji? Ali njim tudi občine in druge javne ustanove plačujejo avtorske pravice za spomenike, ki krasijo trge, za slike, ki visijo v raznih avlah in dvoranah? Mislim, da ne. Oni so te svoje umetnine prodali ali celo podarili tem ustanovam. Na njih je njihov podpis, da se ve, kdo je avtor tega dela, in s tem je stvar zaključena. Nikoli še nisem slišal, da je kdorkoli zahteval avtorski honorar, če je nekdo to njegovo delo ogledoval, fotografiral ali narisal.

Po mojem mnenju je za avtorje glasbenih del igranje njihovih skladb le dobra brezplačna reklama. Vsem nam je znano, da si marsikateri novonastajajoči ansambel išče pisce besedil in glasbe prav med temi avtorji, katerih skladbe so največkrat predvajane. In večina izmed njih s tem kar lepo zasluži. Vendar to nas ne zanima. Ni pa prav, da na njihov račun služi še nekakšna ustanova, ki je trn v peti že praktično vsem Slovencem, razen peščice, ki od tega prav lagodno živi.

Nelogično je tudi to, da za skladbo, ki jo nekdo napiše, jo proda določeni skupini ali ansamblu, ki jo potem posname na zgoščenko ali kako drugače spravi v javnost, avtor še vedno zahteva avtorske pravice. Nihče mu ne oporeka, da on ni avtor, vendar stvar, ki jo je prodal, ni več njegova. Tako ali tako pa mu pripada določen delež od prodanih zgoščenk ali kaset. In večkrat se bodo te skladbe predvajale, bolj

jih bodo ljudje spoznali, večja bo prodaja.

Zahteve Sazasa pa so podobne, kot če bi tovarna avtomobilov zahtevala delež zaslužka od osebe, ki ji je prodala – na primer kamion.

Še najbolj žalostno pa je to, da, kot mi je znano, od vsega tega denarja najmanj dobijo ravno avtorji.

Brezbrižen in podcenjevalen odnos države do poslanstva in vloge kulturnih društev

TONE ŽURAJ,
PRESEDNIK KUD RAČE

Vmnožici kulturnih društev je največ tistih, ki s svojimi programi ohranjajo našo kulturno dediščino in posledično narodno identiteto. Smo organizirani nasledniki množice zvečine anonimnih ljudskih pevcev in igrcev ter skupin, ki so v naši zgodovini delovali z istim ciljem in na podoben način kot sedaj kulturna društva s kulturo do danes ohranjali našo narodno skupnost, ker drugih možnosti za to ohranjanje (moč gospodarstva in

orožja)) ni bilo. To je redek, če že ne unikatni primer v evropski zgodovini. Ko je naša nova država sprejemala evropsko zakonodajo, ki v svojih navodilih posebej ščiti kulturno identiteto, je gladko spregledala – bodisi zaradi nestrokovnosti ali brezbriznosti ali obojega – zgodovinski pomen delovanja kulturnih društev, nas za povrh zbasala v ministrstvo za gospodarstvo, kjer s svojimi vsebinami nimamo kaj iskati ter nas obremenila s svojo

To je redek, če že ne unikatni primer v evropski zgodovini.

novu ustanovo SAZAS, ki je za kulturna društva državni inkasant in nas odira kakor pač nanese. Po drugi strani kulturna društva s to ureditvijo od države ne dobijo več niti centa, kot da smo moteč dim in da bi se čim prej razkadil. Tako smo obsojeni na prosjačenje okrog za nujno eksistenco, kar mnogokrat poraja ponižujoč občutek. Ker kulturna društva delujemo na področju intelektualne lastnine se dobro zavedamo kaj to pomeni in je treba ponovno poudariti, da jo že po naravi našega dela moramo spoštovati in jo tudi spoštujemo. Ob tem ko smo neprofitne organizacije in praviloma ne pobiramo vstopnine, delamo volunteersko, nimamo stalnih prihodkov, upravičeno zahtevamo v skladu s prej navedenim, da nas zakonodajalec zaščiti in se ob tem ope, da smo kulturna društva v sedanjih globalnih razmerah s svojo dejavnostjo enako, če ne še bolj potrebna kot poprej. Zato upravičeno in argumentirano zahtevamo, da dobimo status posebnega družbenega pomena, se nas primerja vsaj s statusom knjižnic in umesti v okvir Ministrstva za kulturo. Ob vsej sedanji situaciji se v kulturnih društvih sprašujemo, kaj so v tem času, ko se je pripravljala in izvedla zakonodaja društvih in ko gre kulturnim društvom za nohte storile naše krovne organizacije JSKD in ZKJD s svojim vrhom? Ali so mogle kaj storiti, so zasledovale proces in uvidele njegove posledice? V kulturnih društvih gledamo na to z zelo mešanimi občutki. Gotovo je to tudi del posledic občutka naše nemoči, da smo na javnih shodih opozorili, da tako naprej ne gre več.

Mladinska zakonodaja ali izpit iz opravilne sposobnosti politike

ŽELJKO CIGLER

PREDSEDNIK DELOVNE SKUPINE ZA MLADINSKO POLITIKO PRI SOS

Končno je luč sveta ugledala t.i. mladinska zakonodaja. Predloga zakonov o javnem interesu v mladinskem sektorju in o mladinskih svetih sta prišla v Državni zbor RS. Način priprave in razprave o obeh zakonih je bil in je še vedno sila nenavaden: razprava praviloma teče med počitnicami ali pa tik pred državnimi prazniki. Roki so kratki. Možnost sodelovanja v razpravi je močno zožana. Zakaj se to dogaja?

Zaokroženo in sistematično analizo današnjih življenjskih pogojev mladih v Sloveniji podajajo: Vertot, N., 2009, Mladi v Sloveniji. Ljubljana, Statistični urad RS; Inštitut RS za

socialno varstvo, 2009, Med otroštvom in odraslostjo-Analiza položaja mladih v Sloveniji 2009, Ljubljana; Inštitut RS za socialno varstvo, 2005, Otroci in mladi na v prehodni družbi Analiza položaja v Sloveniji, Ljubljana.

Ugotovitve, ki izhajajo iz navedenih uradnih podatkov so katastrofalni. Mladina v Sloveniji je populacija med 15 in 34 letom starosti, ki je zaradi svoje ekonomske nesamostojnosti, dohodkovne in stanovanjske odvisnosti dolgo prisiljena ostati v izvorni družini: v »mama hotelu«. Prekinitiv »obdobja mladosti« to je časa med otroštvom in odraslostjo ji je preprosto onemogočena. Ugotovljeni zaposlitveni in stanovanjski položaj mladih v Sloveniji ne omogoča niti hitre in polne osamosvojitve niti pozitivnih subjektivnih percepcij pri izpolnjevanju pogojev za odločitev za prvega otroka. Stopnja rodnosti pada, prebivalstvo se stara. Delež mladih je vse manjši, kar pomeni zmanjševanje delovno aktivne populacije in povečan pritisk na vzdržnost pokojninskega, zdravstvenega in socialnega sistema. Izobrazena mlada populacija je ne glede na to, da je ključ za pozitivna demografska, gospodarska in razvojna gibanja v njenih rokah, pasivizirana v čakalnici.

Za možnost in uspešnost strategij mladih pri prehodu v odraslost – iz starševskega v samostojno gospodinjstvo; iz samskega

v partnerski status, iz stanja brez otrok v starševstvo; iz stanovanja staršev v samostojno življenje; za njihov spremenjen položaj na trgu dela – se mora v državi takoj pristopiti k pripravi in sprejemu nacionalnega in lokalnih mladinskih programov. Nacionalni program za to populacijo z zagotovljenim deležem BDP-ja, ki je potreben za njegovo uresničitev edini lahko predstavlja podlago za oblikovanje učinkovitih politik (zaposlovalne, stanovanjske, družinske, zdravstvene...) za izboljšanje kakovosti življenja mladine v Sloveniji. Razmere to zahtevajo, zbrane strokovne podlage pa omogočajo. Takoj je potrebno s spremembo Zakona o lokalni samoupravi tudi sistemsko postaviti mladinsko politiko lokalne skupnosti kot izvirno nalogo občine. Dejstvo je namreč, da je uspeh ukrepov, zbranih v nacionalni politiki, pogojen z njihovo implikacijo prav na lokalni ravni.

To je obrat v predznaku mladinske politike, ki je do sedaj bila prisotna v državi. Tiste »mladinske politike«, ki je med leti 2004-2008, torej v času konjunkturalne razpolovila razpoložljiva sredstva za zaposlovanje v javnih delih (posledično prepolovila zaposlovanje mladih v tej obliki); ki je zmanjševala sredstva za štipendiranje; ki je ukinila davčne olajšave nakup stanovanj; ki je na stanovanjskem področju vseskozi minimalistična; ki je ukinila davčne olajšave staršem otrok s posebnimi potrebami; ki je zmanjšala število svetovnih delavcev na osnovnih šolah; uradne politike ki je vse od leta 2000, ko je bil sprejet Zakon o mladinskih svetih sistematično neizvajala in kršila njegov 6. člen, ki govori: »Vlada, ministrstva in drugi državni organi ter organi lokalnih skupnosti morajo pred določanjem predlogov zakonov in drugih predpisov, ki neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, o tem obvestiti Mladinski svet Slovenije oziroma mladinske svete lokalnih skupnosti«.

Skratka: odnos do žrtev tranzicijskega in post tranzicijskega časa, mladih je potrebno takoj spremeniti. Z ukrepi in politikami, ki jih bo sprejel Državni zbor RS ob obravnavi in sprejemu zgoraj omenjene mladinske zakonodaje pa bo pokazal ali je tej odgovornosti kos. Pa ne zaradi mladih – zaradi prihodnosti države kot celote.

Nove obveznosti občin, stare metode

MAG. BOŽENA DEVČIČ,
OBČINA BREŽICE

Ministrstvo za obrambo je z novim, tretjim odstavkom Predloga Zakona o Rdečem križu RS predlagalo ureditev, po kateri bodo občine zagotavljale sredstva za programe in dejavnosti, ki jih izvajajo v javnem interesu območna združenja Rdečega križa Slovenije kot lokalne organizacije na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, zdravstva, socialnega varstva in humanitarnih dejavnosti, na območju posamezne občine v skladu z letnimi programi.

Posamezniki se seveda zavedamo pomena, ki ga dejavnost Rdečega križa prinaša v lokalna okolja ter menimo, da je takšnim in drugim sorodnim organizacijam potrebno pripisati vso zahvalo za pomoč in solidarnost, ki jo posameznikom namenjajo v najtežjih življenjskih situacijah. Kljub temu pa ne moremo mimo dejstva, da se na lokalne skupnosti s predlogom zakona prenašajo nove finančne obveznosti, ki pa jih ob vseh že prenesenih obveznostih v lanskem letu proračuni občin ne bodo vzdržali.

V teku medresorske razprave so se nam porodili nekateri pomisleki v zvezi s financiranjem institucij, kot jih predvideva prej omenjeni predlog zakona. Tako je drugi odstavek 2. člena predloga zakona v neskladju, za katerega skrbi lokalna skupnost in glede na razpoložljiva sredstva v proračunu.

Določilo prvega odstavka 2. člena zakona določa, da lokalne skupnosti zagotavljajo sredstva za programe in dejavnosti, ki jih izvajajo v javnem interesu lokalne organizacije RK, zlasti na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, zdravstva, socialnega varstva in humanitarne dejavnosti. Takšno zakonsko določilo občini

nalaga, da za tovrstne programe sklene pogodbo z Rdečim križem, glede na določilo 2. odstavka, ki točno določa še višino sredstev, ki jih mora za ta namen zagotoviti Rdeči križ, pa praktično zapre kakršne koli finančne možnosti, da lokalna skupnost za programe s tega področja izbere in sklene pogodbo s kakšnim drugim izvajalcem tovrstnih programov, tudi če bi bili vsebinsko bistveno boljši od programa Rdečega križa, kar postavlja izvajalce programov v neenakopraven položaj, kar je gotovo v neskladju z Ustavo RS.

Kaj v praksi pomeni določilo o višini sredstev, ki naj bi jih občina letno namenila RK, lahko vidimo iz primera Občine Brežice.

Določilo o višini sredstev, ki bi jih morala Občina Brežice letno nameniti RK (0,25% od ugotovljenega obsega primerne porabe) po predpisih o financiranju občin za 2010 znaša 37.294 EUR. Slednje pomeni 1,5x več sredstev, kot jih Odlok o proračunu Občine Brežice za 2010 namenja za sofinanciranje programov vseh izvajalcev s področja socialne in humani-

Ne moremo mimo dejstva, da občinski proračun ni vreča brez dna ter temu ustrezno opozarjamo ne nemožnost izvrševanja obveznosti, ki jo predvideva predlog zakona.

tarnih dejavnosti (20.806 EUR v letu 2010). Če prištejemo še sredstva, ki so v proračunu občine Brežice zagotovljena za sofinanciranje programov s področja zdravstva (17.950 EUR v letu 2010), pomeni, da bi praktično vsa sredstva za obe področji morali glede na določilo zakona zagotoviti le Rdečemu križu.

V kolikor bi želela občina Brežice finančno podpreti tudi programe drugih izvajalcev s teh področij, bi torej morala sredstva za te namene podvojiti, kar pa je pri finančnih težavah, s katerimi se ubadajo zaradi naganja vedno novih finančnih obveznosti, iluzorno pričakovati. Sprejem predlaganega za-

kona torej pomeni ukinitve financiranja programov vseh drugih izvajalcev s teh področij ali pa vsaj financiranje v bistveno manjšem obsegu kot do sedaj.

Ponovno poudarjamo, da je Rdečemu križu potrebno čestitati za vso dejavnost in solidarnost, ki jo vnašajo v slovenski prostor. Spet na drugi strani pa ne moremo mimo vprašanja, katero društvo oz. nevladna organizacija bo v naslednjih mesecih/letih postala privilegirana, ker bo dosegla, da bo nek zakon kar predpisal, koliko denarja mora za svoje programe dobiti iz proračuna lokalne skupnosti ali proračuna države. Bo morda to Zveza prijateljev mladine, Unicef, morda Karitas ... Postavlja se seveda vprašanje, zakaj ne bi s predpisom določili kar za vse nevladne organizacije, ki izvajajo programe v javnem interesu, kolikšen del proračuna morajo dobiti za izvajanje svojega dela, pa bi se s tem izognili dolgotrajnim in napornim postopkom izborov preko javnih razpisov.

Le na tak način bi bili namreč vsi izvajalci programov postavljeni v enakopraven položaj.

Na koncu se seveda lahko vprašamo še o kakovosti izvajanja programov, za katere je z zakonom določeno, da se financirajo v točno določeni višini. Zakon financerju ne omogoča prekinitve financiranja, v kolikor se programi slabo izvajajo oz. se ne izvajajo oz. sploh ne omogoča, da bi se z izvajalcem dogovarjali, za katere namene bo denar porabljen (koliko za plače, koliko za neposredne pomoči, koliko za humanitarne dejavnosti, koliko za zdravstvene programe...).

Tretji odstavek 2. člena namreč določa, da če občina ne sklene pogodbe z RK, mora RK nakazati ne le 0,25% ampak 0,30% ugotovljenega obsega primerne porabe (kot kazen). Vsebino pogodbe bo torej diktiral izvajalec in le izvajalec, financer pa na vsebino praktično ne more imeti nikakršnega vpliva. Na-

vedeno pomeni, da gre za izjemno ne-transparentno porabo javnih sredstev in spet neenakopraven položaj različnih izvajalcev, ki morajo še kako dokazovati upravičenost porabe javnih sredstev oz. jih v primeru neustrezne porabe tudi vračati.

Rdeči križ je vsekakor tista dodana vrednost v lokalnih okoljih, ki nas naredi bolj humane. Tega se zavedajo tudi predstavniki lokalnih oblasti ter v ta namen vsak po svojih močeh dejavnosti Rdečega križa namenjajo svoj finančni delež za lažje poslovanje in udejstvovanje v slovenskem prostoru. Prepričani smo, da bo tako ostalo tudi v prihodnje ter da bomo s skupnimi močmi olajšali stisko marsikateri občanki oziroma občanu. Kljub temu pa ne moremo mimo dejstva, da občinski proračun ni vreča brez dna ter temu ustrezno opozarjamo ne nemožnost izvrševanja obveznosti, ki jo predvideva predlog zakona.

Prenova urbanih območij

Oris možne pravne ureditve prenove

JANEZ VUK,
UNIV. DIPL. EKON.

Slovenija je ena od evropskih držav, ki še nima celovite zakonske ureditve problematike urbane prenove. Posledice so med drugim: prekomerno propadanje stavbnega sklada, neprimeren bivalni standard, nezadostno izkoriščen stavbni sklad, posamezna urbana območja izgubljajo svoje funkcije in postopno degradirajo, nepotrebno ekstenzivno širjenje urbanega prostora in izgubljanje zlasti kmetijskih površin, različni socialni, gospodarski in drugi problemi.

Prenovo za potrebe tega zapisa opredelimo kot prenovo grajenih struktur oziroma urbanih območij, v kateri praviloma sodeluje večje število udeležencev, lastnikov in drugih uporabnikov nepremičnin, ki se izvaja v javnem

interesu, in je zato njeno vodenje poverjeno občini kot nosilcu javnega interesa.

Potrebno prenove izhaja iz naravne danosti, da vse grajene strukture postopno propadajo, zato jih je treba sistematično kontinuirano vzdrževati oziroma prenavljati. Grajene strukture tudi tehnološko zastarevajo, zato jih je treba občasno tudi posodablјati. Zlasti v mestnih urbanih območjih se poleg bivalne funkcije opravljajo tudi družbene, gospodarske, izobraževalne, kulturne, rekreacijske in druge funkcije, ki jih je potrebno prav tako občasno poživiti, preoblikovati in prilagoditi spreminjajočim se razmeram in potrebam.

Potrebno pravne ureditve prenove izhaja iz dejstva, da v prenovi praviloma nastopa množica udeležencev z različnimi interesi. Prenova v javnem interesu predstavlja poseg v obstoječe pravice lastnikov nepremičnin, obenem pa na novo ustvarja določene pravice in obveznosti med udeleženci prenove, kar je treba pravno urediti. Prenova je celovit projekt, enotno voden in financiran s strani občine kot investitorja v imenu in tudi za račun vseh udeležencev, česar ni mogoče doseči brez ustrezne pravne podlage.

Za kontinuirano izvajanje urbane prenove v javnem interesu, bi tako potrebovali pravno podlago, ki bi zlasti opredeljevala: merila za določanje potrebnosti prenov; sistem financiranja prenov; pooblastila občine pri vodenju prenov; sklop medsebojnih pravic in obveznosti udeležencev v prenovi, zlasti na relaciji javni sektor v odnosu do zasebnikov, vključenih v prenovo ter organizacijsko-tehnično izvedbo prenov.

Posamična urbanistično-arhitekturna prenova je kompleksen projekt, ki po zahtevnosti presega novogradnje, saj je potrebno obstoječe objekte, ki so praviloma nastanjeni, obnoviti v skladu s sodobnimi gradbenimi standardi, obenem pa je treba poskrbeti za nadomestna stanovanja, začasna in trajna. Prenova povzroča poleg neposrednih stroškov (projektiranje, gradbena izvedba) tudi velike družbene stroške, zlasti prek zagotavljanja različnih povratnih in nepovratnih pomoči prizadetim s prenovo (podpore, posojila, jamstva, nadomestna stanovanja) ter prek prenove javnih površin in različnih vrst infrastrukture.

Tu predstavljeni model prenove pretežno temelji na nemškem gradbenem zakonu, raziskavah Urbanističnega inštituta in drugih virih. Nemški gradbeni zakon prenovo opredeli kot urbanistično sanacijo, s katero se bistveno izboljša ali preoblikuje območje prenove tako, da se na njem odpravijo urbanistične nepravilnosti. Te so prisotne tedaj, kadar območje po svoji obstoječi pozidavi ali drugih lastnostih ne ustreza splošnim zahtevam po zdravih stanovanjskih ali delovnih pogojih, ali kadar je ovirano izpolnjevanje nalog, ki naj bi jih območje imelo po svoji legi ali funkciji. Pri ocenjevanju urbanističnih nepravilnosti je treba še posebej upoštevati stanovanjske in delovne razmere ter varnost tistih, ki na območju živijo ali delajo.

Prenova se izvaja z namenom doseganja: enakosti zlasti bivalnih standardov in delovnih pogojev glede higienskih, zdravstvenih, tehničnih in drugih pogojev grajenih struktur na območju vse države; oblikovanja funkcionalne strukture naselij; ohranjanja in razvoja obstoječih naselij ob izboljšanju podobe naselij in pokrajine ter varstvu stavbne in naselbinske kulturne dediščine.

Za ugotavljanje potreb po prenovi je potrebno vzpostaviti sistem spremljanje posamičnih urbanih območij na podlagi standardiziranih pokazateljev, ki zlasti kažejo: funkcionalno stanje grajenih struktur; oskrbljenost sosesk z vrtci, osnovnimi šolami, zdravstvenimi storitvami, trgovinami, storitvenimi dejavnostmi, otroškimi in športnimi igrišči, zelenimi površinami, parkirišči ipd.; tekoči in stoječi promet; demo-

grafsko stanje; socialno-ekonomsko stanje (dohodki na družino/prebivalca) in druge demografske, socialne, arhitekturne, urbanistične, okoljske, ekonomske in podobne dejavnike, ki vplivajo na potrebnost prenove območja.

Prenova obsega pripravo in gradbeno izvedbo. Priprava obsega: pripravljalne raziskave; določitev ciljev in namenov prenove; javno razpravo o nameravani prenovi; odločitev o izvedbi prenove; pripravo prostorskega akta za območje prenove, izdelavo projektne dokumentacije; pridobitev gradbenih dovoljenj; pripravo upravnih odločb zavezancem prenove.

S pripravljalnimi raziskavami se ugotovi, vsa pomembna demografska, socialna, arhitekturno-urbanistična, gradbeno-tehnična, okoljska, finančno-ekonomska in druga dejstva v zvezi s prenovo, ki služijo sprejetju odločitve za ali proti izvedbi nameravane prenove oziroma o njenih modalitetah. Odločitev za prenovo mora biti pretehtana z različnih vidikov in jo je mogoče sprejeti šele na podlagi ustreznih podatkov in informacij, zlasti glede finančne sposobnosti udeležencev v prenovi in pripravljenosti zavezancev za sodelovanje v njej.

Glavna obveza občine poleg organizacije prenove je, da zagotovi kritje

družbenih stroškov prenove, kamor sodi tudi povratna in nepovratna pomoč vključenim v prenovo.

Glavna obveza lastnikov nepremičnin je, da financirajo sorazmerni delež gradbenih stroškov prenove, ki pripada njihovi nepremičnini.

Občina ves čas prenove skrbi za pravice udeležencev: obvešča jih o vsem v zvezi s prenovo od uvedbe pripravljalne stopnje procesa prenove naprej; jim svetuje s tem v zvezi; nudi finančne podpore, kredite, jamstva, nadomestne nepremičnine ipd.; omogoča udeležencem, da se izrečejo za ali proti nameravani prenovi; omogoča udeležencem, da vplivajo na potek prenove v vseh stopnjah njenega poteka, tako kot je to v večinskem interesu vključenih v prenovo.

Lastniku nepremičnine, katerega socialno ali finančno stanje je tako, da ne zmore financirati sorazmernega deleža stroškov, občina njegovo obveznost spremeni v posojilo ali lastniški delež ali zavaruje s hipoteko, pri čemer se dolg izterja najkasneje ob prodaji ali dedovanju, ali odkupi njegovo nepremičnino.

Zakon mora urediti razmerja za določanje finančnih obveznosti vseh sodelujočih v prenovi, ki so: javni sektor (občina, država, EU), lastniki nepremičnin na

območju prenove ter zasebni komercialni investitorji.

Država podpira prenovo z zagotavljanjem proračunskih sredstev, lahko tudi z oblikovanjem davčnih olajšav za ta namen. Država občini prispeva do polovice ugotovljenih družbenih stroškov prenove, ki bremenijo občino.

Viri občinskih sredstev prenove so: lastniki nepremičnin na območju prenove; državna sredstva, vključno s sredstvi EU; sredstva lokalnih in državnih gospodarskih javnih služb; sredstva občinskega proračuna; sredstva komercialnih investitorjev; sredstva iz naslova najetih kreditov, izdanih obveznic ipd.

Občina sprejme merila in pogoje za podeljevanje podpor, posojil in jamstev upravičenim posameznikom na območju prenove, ki morajo v prvi vrsti upoštevati socialne razmere koristnikov.

V okviru pripravljalne stopnje prenove se izvede sociološko raziskavo. Izvede se anketa med populacijo območja prenove ter zbere potrebne informacije, zlasti premoženjsko-dohodkovne. Ugotoviti je treba pripravljenost in sposobnost lastnikov nepremičnin za sodelovanje v prenovi oziroma za prevzem pripadajočega sorazmernega deleža finančnih obremenitev oziroma oblike in višino potreb-

nih pomoči. V sklepnem delu sociološke raziskave je treba ugotoviti in utemeljiti možnosti izvedbe prenove glede na socialne dejavnike oziroma družbene stroške prenove in možnosti pokrivanja le-teh.

K prenovi občina lahko pristopi, če se z njo strinja najmanj 2/3 vključenih v prenovu na območju prenove. Občina lahko k prenovi pristopi tudi v primeru, da se s prenovu strinja manj kot 2/3 udeležencev, če so predmet prenove objekti, ki so v tako slabem stanju, da ogrožajo varnost in zdravje prebivalcev in drugih obiskovalcev območja, oziroma je ogroženo okolje ali kulturna dediščina.

V okviru arhitekturno-urbanistično in gradbeno-tehnične pripravljalne raziskave se ugotovijo urbanistične slabosti na območju prenove in pripravi načrt njihove odprave. Izdela se gradbeno-tehnično analizo stavb in posameznih enot/stanovanj predvsem z vidika iztrošenosti in določi arhitekturno-gradbene cilje prenove v skladu s sodobnimi bivalnimi in gradbenimi standardi. Popiše in kvantificira (oceni) se projektantska, gradbena in druga dela, potrebna za gradbeno-tehnično izvedbo prenove po posamičnih objektih in na infrastrukturi. Izdela se oceno gradbenih stroškov prenove. Na podlagi zbranih podatkov se za vsako posamično stavbo izdela razdelilnik stroškov prenove, po katerem se skupne ocenjene stroške razdeli na posamezne stavbe in dele stavb (stanovanja, poslovne prostore) oziroma posamezne etažne lastnike.

Ko so znani predvideni družbeni in gradbeni stroški nameravane prenove se na tej podlagi izdela finančno-ekonomska raziskava, s katero je treba prvenstveno ugotoviti pokritost ocenjenih stroškov

prenove (družbenih in gradbenih) s finančnimi in drugimi viri oziroma je potrebno izdelati finančno konstrukcijo prenove.

Ob odločitvi za prenovu občina pripravi in sprejme projektni program prenove, ki vsebuje seznam in časovni potek aktivnosti v zvezi z izvedbo prenove, nosilce aktivnosti in pregled načrtovanih prilivov in odlivov sredstev za vsako koledarsko leto posebej za čas predvidenega trajanja prenove.

Na območju prenove občina uveljavi začasne ukrepe za zavarovanje urejanja prostora. Začasni ukrepi uveljavijo prepoved spreminjanja zatečenega stanja na območju prenove. Z začasnimi ukrepi se uveljavi zlasti prepoved: parcelacije, gradbenih posegov, razen nujnih vzdrževalnih del; prepoved prometa z nepremičninami, vključno z dolgoročnimi najemnimi in zakupnimi pogodbami ter druge v konkretnem primeru nujne omejitve.

Občina ima predkupno pravico nad nepremičninami na območju prenove.

Projektno dokumentacijo za izvedbo prenove priskrbi občina kot primarni investitor prenove enotno za vse objekte na območju prenove, pri čemer pridobi tudi potrebna gradbena dovoljenja. Stroške priprave projektne dokumentacije občina lahko deloma ali v celoti vključi v stroške, ki jih v sorazmernem deležu krijejo lastniki nepremičnin, ali v družbene stroške prenove.

Občina vzpostavi računalniško podprto informacijsko podatkovno bazo prenove, v kateri so na pregleden način vključeni vsi podatki, povezani s prenovu. Podatki iz informacijske baze so brezplačno dostopni javnosti, razen podatkov, ki so varovani skladno z zakonom, ki ureja varst-

vo osebnih podatkov. Občina lahko odpre informacijsko pisarno in vzpostavi spletni portal z informacijami o potekajoči prenovi.

Lastnik nepremičnine na območju prenove lahko od občine zahteva odkup nepremičnine po njeni trenutni tržni ceni. Lahko zahteva tudi nadomestno nepremičnino za nakup ali najem, pri čemer plača tržno ceno nadomestne nepremičnine oziroma plača najemnino, ki je lahko tržna ali neprofitna.

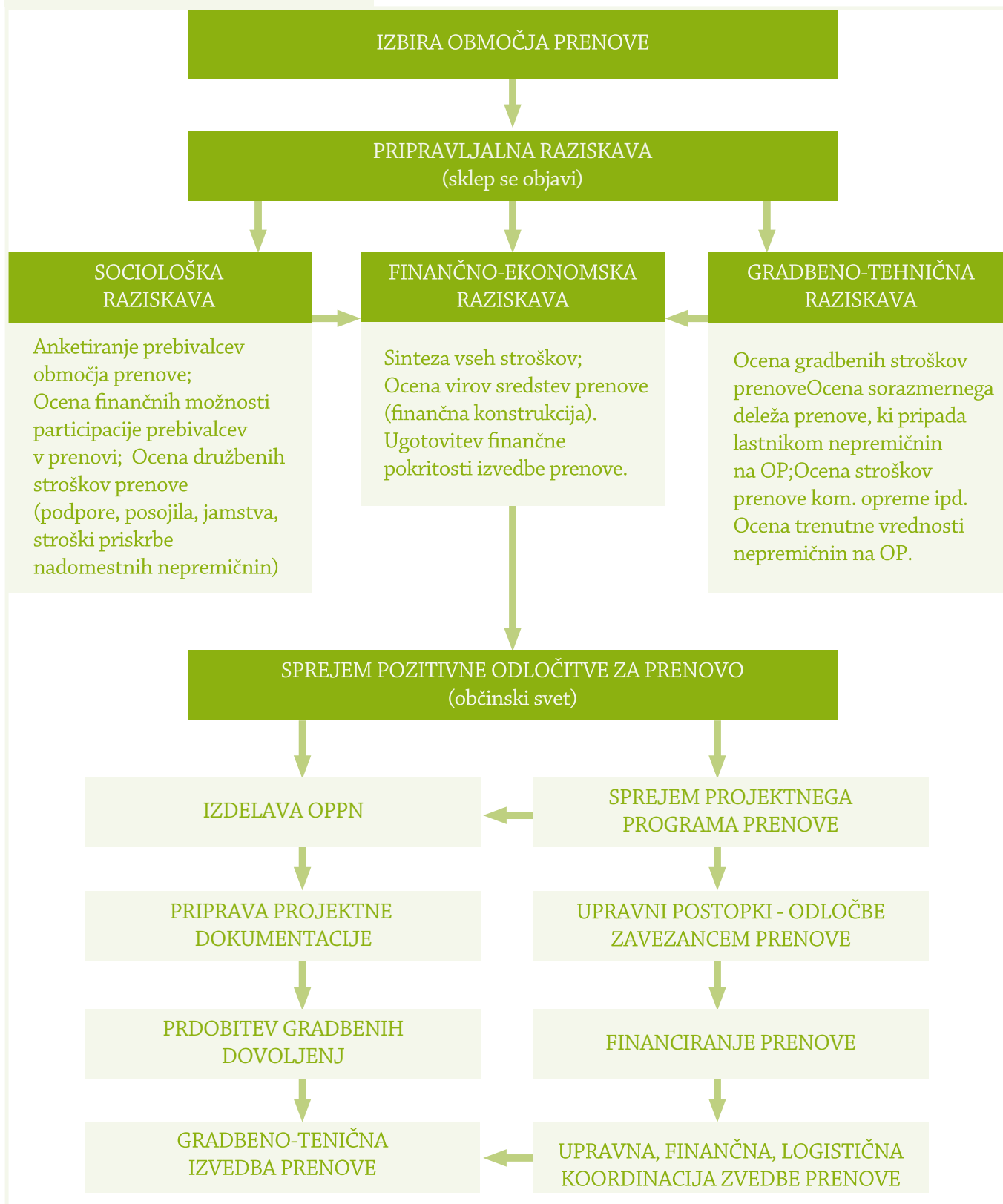
Občina vsakemu vključenemu v prenovu izda odločbo o vključitvi v prenovu, v kateri določi posamične pravice, obveznosti in druge pogoje v zvezi z izvedbo prenove glede na dejstva o socialnem oziroma dohodkovnem in premoženjskem stanju zavezanca, kot jih je ugotovila v predhodnem postopku. Občina v odločbi zlasti določi: višino sorazmernega deleža stroškov prenove, ki pripada posameznemu zavezancu; morebitno začasno nadomestno nepremičnino; obliko in višino morebitne podpore, posojila, jamstva ipd.

Občina kot primarni investitor prenove lahko pooblasti za izvedbo prenove v pogodbeno določenem obsegu pooblaščenega investitorja prenove, ki je lahko: sklad za izvedbo prenove; upravitelj stavbe z več etažnimi lastniki; posamični lastniki nepremičnin, ki nimajo upravnika; upravitelji infrastrukture ipd.

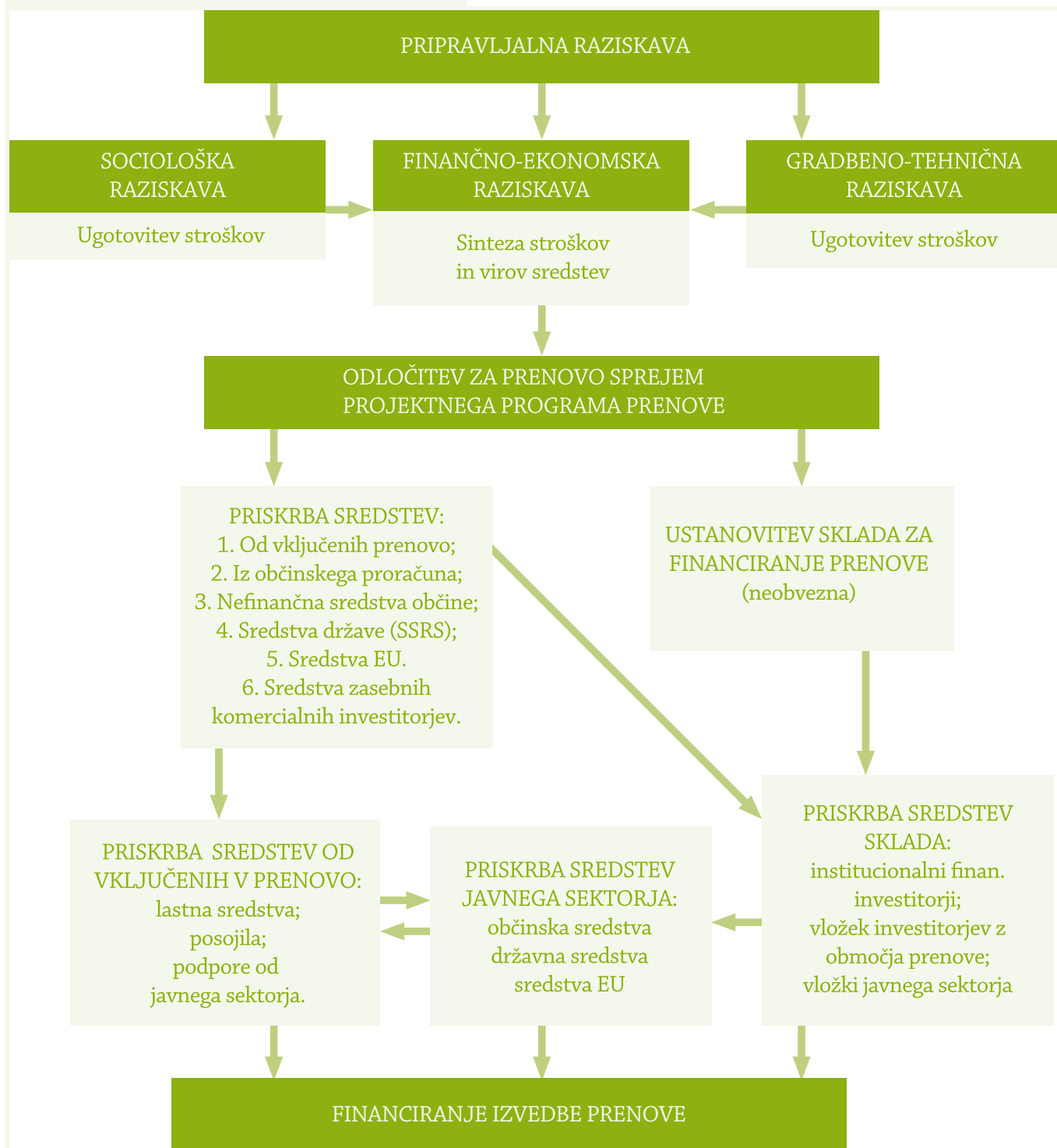
Gradbeno izvedbena stopnja procesa prenove mora biti dobro načrtovana in čim krajša, da so prebivalci območja prenove čim manj časa moteni pri uporabi svojih nepremičnin. Ob zaključku procesa prenove občina sprejme formalen sklep o zaključku prenove, s katerim se razveljavi poseben pravni režim na območju prenove.

PRENOVA – PRIKAZ POTEKA

PRIKAZ FINANCIRANJA PRENOVE

Skupnost v pričakovanju mnenja urada za varstvo konkurence

SINIŠA PLAVŠIČ

Skupnost občin Slovenije (v nadaljevanju SOS«) je največja reprezentativna asociacija lokalnih skupnosti v Sloveniji, ki šteje 166 občin članic od 210, kolikor jih je trenutno v Sloveniji. Občine članice prihajajo iz vseh področij Slovenije, županje in župani pa so vseh političnih prepričanj. Združuje jih prepričanje, da je za razreševanje številnih problemov, s katerimi se občine srečujejo, potrebno sodelovati, širiti vedenje in znanje ter združevati moči, saj so občine tako lahko močnejše.

V skladu z omenjenim prepričanjem iz uvoda so se predstavniki SOS združili

tudi z namenom rešitve vedno večjih problemov, ki se pojavljajo na relaciji občine – Združenje SAZAS (v nadaljevanju SAZAS). Nerazumni zneski za kakršnokoli (manjšo ali večjo) prireditev, ki jih morajo plačati organizatorji prireditev oziroma avtorji, so pripeljali do situacije, da nobeno društvo oziroma kdorkoli drugi več ne pristopa k organizaciji družbenih prireditev, kar ima za posledico nastanek absurdne situacije, ko družabno življenje na podeželju dobesečno »umira«.

SOS se je na temo sklenitve posebnega sporazuma s predstavniki SAZAS sestel na dveh sestankih, ki pa na žalost niso

prinesli večjega rezultata. Kljub temu je na zadnjem sestanku, ki je potekal v mesecu marcu, bil storjen korak naprej, in sicer sta obe strani bili soglasni, da bi bila za obe strani primerna sklenitev posebnega tarifnega sporazuma. Sklenitev posebnih tarifnih sporazumov omogoča 8. člen Pravilnika o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 138/2006), ki določa: »SAZAS lahko z interesnimi združenji uporabnikov sklene posebne tarifne sporazume.« Vendar se je v zvezi s sklenitvijo sporazuma »zataknilo« pri višini popusta glede na redne tarife. Namreč predstavniki SAZAS menijo, da je sklenitev posebnega sporazuma, s katerim bi se občutneje znižala tarifa z vidika varstva konkurence, sporna oziroma naj ne bi bila v skladu z zakonodajo. Na drugi strani pa SOS ni prepričana v omenjene trditve.

Na podlagi zaključkov iz zadnjega sestanka je SOS z dopisom pozvala Urad za varstvo konkurence, ki deluje v okviru Ministrstva za gospodarstvo, da poda uradno mnenje, kolikšen popust glede na redne tarife iz pravilnika bi bil v primeru sklenitve omenjenega sporazuma z vidika varstva konkurence še sprejemljiv.

SOS odgovor, na podlagi katerega bo lahko s predstavniki SAZAS nadaljeval pogajanja, pričakuje z optimizmom.

Javno naročanje po novem

Včetrtek, 25.3.2010, je v Ljubljani potekal seminar Javno naročanje po novem, na katerem je predavatelj Milan Železnik, strokovnjak na področju javnih naročil, podrobneje predstavil novosti, ki jih prinaša sprejeta novela zakona o javnem naročanju (ZJN-2B). Seminarja se je udeležilo kar

160 obiskovalcev, večinoma občinskih uslužbencev, ki so na seminarju prejeli boljše informacije v zvezi s posebnostmi naročil male vrednosti, novostmi v zvezi s postopkom s pogajanja, licencami za vodenje postopka javnega naročanja - strokovni izpit, neposrednimi plačili podizvajalcem, dopustnimi

dopolnitvami ponudbe, ustavitvijo postopka, izračunom ocenjene vrednosti javnega naročila... Prav tako je predavatelj tekom predavanja podal odgovore na kopico vprašanj, ki so jih postavili udeleženci seminarja. Posledično je ob koncu seminarja bilo jasno vidno, da so obiskovalci bili zelo zadovoljni s tem, kar je ponudil predavatelj. Poleg tega je Železnik tekom predavanja opozoril na mnoge nejasnosti in nelogičnosti, ki se pojavljajo v noveli zakona. Predvsem je problem v tem, da zakone pišejo ljudje, ki, kot kaže, niso za to usposobljeni oziroma se ne srečujejo z izvajanjem zakona v praksi. Vendar je bilo na seminarju tudi jasno povedano, da kljub vsemu zakon prinaša tudi nekaj dobrih in uporabnih rešitev.

Prva skupna seja predsedstev SOS in UGRH

SAŠA KEK IN SINIŠA PLAVŠIČ

Predsedstvi Skupnosti občin Slovenije in Udruge gradova Republike Hrvatske sta se v sredo, 21. aprila 2010, v Občini Podčetrtek sestali na 1. skupni seji. Srečanje je odprl gostitelj, župan Občine Podčetrtek Peter Misja. Članice in

člane obeh predsedstev, županje in župane obmejnih občin in druge goste sta pozdravila tudi oba predsednika, Vojko Obersnel, predsednik Udruge in župan Reke, ter Franc Kangler, predsednik Skupnosti občin Slovenije in župan Maribora.

Kuvodni točki je kratko predstavitev delovanja slovenske delegacije v Odboru regij podala generalna sekretarka SOS Jasmina Vidmar. Vojko Obersnel je dodal, da Hrvaška še nima svoje delegacije v Odboru regij, se pa na to nalogo že pripravljajo. Sedaj imajo ustanovljeno delovno skupino, ki spremlja delo Odbora regij. Prav tako že imajo dogovorjen ključ za imenovanje delegacije iz različnih hrvaških asociacij lokalnih skupnosti.

Prisotni so se na seji seznanili predvsem s priložnostmi za sofinanciranje skupnih slovensko-hrvaških projektov. Kot prva priložnost je bil predstavljen 2. javni razpis v okviru Operativnega programa IPA Slovenija-Hrvaška 2007-2013. Operativni program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Hrvaška 2007-2013 (OP) je razvojni program, ki sta ga skupaj pripravili Slovenija in Hrvaška, da bi rešili skupne probleme in izkoristili skupne potencialne v sedemletnem obdobju. Program sofinancira Evropska unija (EU) v okviru Instrumenta predpristopne pomoči (IPA). IPA je pravni in finančni instrument Evropske unije, ki se uporablja za države kandidatke in potencialne države

kandidatke ter države članice, ki sodelujejo v čezmejnih programih s temi državami. Ta novi instrument omogoča sodelujočim državam na zunanjih mejah EU, da vzpostavijo skupen program, za katerega veljajo natančno določena pravila, s čimer so ustvarjeni osnovni pogoji za razvoj pravih čezmejnih projektov.

Tomaž Miklavčič iz Ministrstva za okolje in prostor je v nadaljevanju predstavil priložnosti transnacionalnega teritorialnega sodelovanja. Slovenija sodeluje v štirih programih, predstavljal pa je dva relevantna za skupno slovensko-hrvaško sejo predsedstev asociacij, to sta programa Jugovzhodna Evropa in Mediteran. S projekti v okviru teh programov naj bi se pristopalo k razrešitvi problemov, ki so enaki malim ali srednje velikim mestom ali ruralnim okoljem. Pomembno je, da se v okviru projekta pridobijo neka znanja ali spretnosti, ki se kasneje implementirajo, gre za dvig ozaveščenosti, tako okoljske kot prostorske, s ciljem razvoja medsebojne tolerance.

Janez Škulj (NA MOVIT) je v začetku svojega predavanja poudaril, da EU niso »zgolj ceste in zgradbe«. Pomembno je razmišljati tudi o človeški dimenziji. Izmenjave med prebivalci oz. občani

krepijo solidarnost. Le takrat, ko nekoga spoznaš, ga lahko razumeš in spoštuješ njegovo drugačnost. Evropa združuje pod svojo streho veliko različnih narodov, kultur, zgodovin in če se med seboj ne poznajo, težko sodelujejo. Prisotne je spodbudil k razmišljanju, zakaj ne organizirati tematskih mrež, ki imajo lahko posledičen vpliv na gospodarstvo, npr. turizem. Zakaj ne bi spodbudili skupne aktivnosti mladinskih organizacij, npr. tabornikov...

Za konec uradnega dela je Jurij Kobal, direktor podjetja Oikos, predstavil izkušnje s pripravo in izvedbo projektov iz predpristopnih in strukturnih sredstev. Poudaril je, da je priprava projekta dolgotrajen proces, ki mora temeljiti na strategiji občine ali regije. Občine se pogosto prepozno lotijo priprav projektov, kar pomeni, da začnejo postopek priprave šele, ko je objavljen razpis. Za kakovostne projekte je potrebnega več časa, zlasti če so to investicijski projekti. Zakaj? Za investicijske projekte je potrebno pripraviti dokumentacijo, ki mora podrobno predstaviti projekt in biti skladna s študijo izvedljivosti, ta pa mora prikazati vse stroške projekta in njegove prihodke. Za to pa potrebujemo čas za pripravo projektne in finančne dokumentacije. Dobro sodelovanje med

projektantom, osebjem za pripravo projektne dokumentacije in občino, je tu ključnega pomena!

Po uradnem delu se je sledila kratka razprava, v kateri so sodelovali županje in župani tako slovenskih kot hrvaških občin in mest.

Uvod v razpravo je pripadel predsedniku Skupnosti občin Slovenije Francu Kanglerju, ki je izpostavil dejstvo, da je največji problem pri kandidiranju na razpisih ustrezna priprava projektne dokumentacije, saj na občinah enostavno primanjkuje zadostno število ustrezno usposobljenega kadra. Poleg tega je v malih občinah eden temeljnih problemov zagotovitev lastnih sredstev za projekte. Tudi ostali župani so se strinjali z ugotovitvami, ki jih je podal predsednik, ter poudarili, da je ključno izobraževanje uslužbencev ter kvalitetna občinska uprava, ki je sposobna slediti viziji župana.

Za konec je Vojko Obersnel povzel, da so ga predavatelji ter slovenski župani do določene mere »prestrašili«, po drugi strani pa podali dragocene izkušnje, kako se pripraviti za vstop v Evropsko unijo in posledično k črpanju evropskih sredstev.

Strokovna ekskurzija SOS v Güssing

SAŠA KEK

Enodnevni ogled štirih obratov v kraju Güssing in okoliških krajih avstrijske dežele Burgenland smo 22. aprila 2010 za županje in župane in druge strokovnjake iz slovenskih občin organizirali na Skupnosti občin Slovenije. Ekskurzija je zajemala ogled naprav, ki izkoriščajo biomaso za proizvodnjo plina toplote in elektrike v sosednji Avstriji, kjer so novim tehnologijam posvetili ogromno pozornosti ter predstavljajo enega izmed primerov odlične prakse uporabe obnov-

ljivih virov v Evropi. Začetki proizvodnje energije iz obnovljivih domačih goriv v kraju Güssingu segajo v leto 1989, ko so začeli s pomočjo evropskih sredstev vlagati v razvoj tehnologij za proizvodnjo energije za ogrevanje, elektriko in goriv. Danes so Güssing in okoliški kraji samostojna regija, neodvisna od fosilnih goriv in elektrike, ki energijo (elektriko in biodizel) tudi izvažajo. Denar, ki bi ga namenili za nakup fosilnih energentov in goriva, ostaja v regiji in je namenjen za

investicije v nove tehnologije in nadaljnji razvoj regije.

Organizatorji smo na ekskurzijo povabili dva gosta, strokovnjaka, dr. Janeza Petka, ki ima več kot 20-letne izkušnje na področju procesne in komunalne energije ter preventivnega varstva okolja in je tudi član energetskega sveta pri vladi RS, in Stojana Habjaniča strokovnjaka s področja biološke gradnje, ekologije prostora in energije stavb, z namenom, da bi lahko udeleženske in udeleženci poklepetali med vožnjo ali samimi ogledi in tako pridobili kar največ odgovorov o možnostih prenosa dobre prakse v svoje okolje.

Soprodukcija Biostrom Güssing

V obratu za proizvodnjo „bioelektrike“ s se pomočjo vpihovalnega kurišča za energijo uporablja odpaden les iz bližnje

parketarske industrije. Priključena plinska turbina (1,7 MWel) proizvaja poleg toplote tudi elektriko, ki se jo dovaja v električno omrežje.

Elektrarna na plin iz lesne biomase Güssing

V letu 2001 se je uresničila ideja o novi elektrarni v Güssingu. Tu uporabljeno tehnologijo so razvili na tehniški univerzi na Dunaju, kjer so uporabili termično uplinjevanje biomase (sekanci iz gozdnih ostankov lesa). Elektrarna je pravzaprav soproizvodnja toplote in elektrike (2MWel), pri proizvodnji elektrike nastala toplota pa je dovedena v daljinsko ogrevanje mesta. Elektrarna je raziskovalni in demonstracijski projekt v sodelovanju z nacionalnimi in mednarodnimi partnerji na področju uporabljenega raziskovanja. V predmestju se nahajata dva laboratorija (proizvodnja sintetičnega pogonskega

goriva in obrat za metaniziranje).

Kombinirana toplotna Urbersdorf (biomasa in sončni sprejemniki energije)

V Urbersdorfu daljinsko ogrevanje na lesne sekance v kombinaciji s sončnimi sprejemniki energije oskrbuje 43 gospodinjstev. Za kotel na lesne sekance moči 650 kW in 340 m² sprejemnikov sončne energije skrbijo domačini sami. Organizirani v združenje so tudi investirali v ta obrat. Namesto plačila za delo v toplotni dobijo toploto za ogrevanje lastne hiše.

Bioplinska naprava Strem

V kraju Strem je leta 2005 začela obratovati bioplinska naprava. Naprava proizvaja bioplin s pomočjo biološkega procesa uplinjevanja in 100 % rastlinskih surovin (koruza, detelja, trave). Plin, ki vsebuje metan, se uporablja pri proizvodnji elek-

trike in toplote. Elektriko se prodaja v javno omrežje, toploto pa v omrežje daljinskega ogrevanja. Bioplinska naprava je vključena v številne raziskovalne projekte.

Po ogledih, ki so bili predvideni s programom, so se udeleženske in udeleženci odzvali povabilu vodiča, da si ogledajo tudi bližnjo vasico s kulturnozgodovinsko bogato ponudbo. Približno 80 hišk kritih s slamo je pričaralo idiličen pogled na vinorodni okoliš. V hiškah, ki niso primerne za bivanje, so preše in drugi pripomočki, ki so potrebni pri pridelavi vina.

Strokovna ekskurzija je bila zanimiva in poučna. Vsekakor pa je najpomembnejše razmišljati v prvi fazi, kako energijo prihraniti, šele potem, kako proizvesti več energije, ali kot je Stojan Habjanič poudaril: prvo razmišljati o negativnih.

Pogrebne storitve: interesi kapitala ponovno nad javnim interesom

SINIŠA PLAVŠIČ

Na svoji 21. seji 6.4.2010 je Odbor za gospodarstvo pri Državnem zboru RS kot matično telo pristojno za predhodno obravnavo sprejel sklep, da predlog zakona o pogrebni dejavnosti in upravljanju pokopališč ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Omenjeni sklep za zunanjega opazovalca, ki ne pozna ozadja sprejemanja predmetnega zakona, ni nič posebnega. Za nekatere, ki smo pri sprejemanju priprave predloga zakona aktivno sodelovali (beri: tiste, ki so v prvi vrsti zastopali javni interes ter pieteto in spoštovanje do pokojnika ter svojcev), pa je predmetni sklep odbora nesprejemljiv oziroma še en dokaz več o vplivu kapitala na politične odločitve.

Predlog zakona o pogrebni dejavnosti in upravljanju s pokopališči, ki ga je pripravila Skupnost občin Slovenije, je v poletnih mesecih 2009 bil vložen v državnozborsko proceduro. V skladu s pričakovanji je vlada na predmet-

ni predlog zakona podala negativno mnenje z obrazložitvijo, da so predlagane rešitve neustrezne in da bo ustrezne rešitve možno sprejeti na podlagi predloga zakona, ki ga je hkrati pripravljalo Ministrstvo za gospodarstvo. Prav tako je njeno odločitev potrdil Odbor za gospodarstvo na svoji 13. seji 7.10.2009 z mnenjem, da predlog zakona o pogrebni dejavnosti in upravljanju s pokopališči ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

V mesecu decembru 2009 je bil v državnozborsko proceduro posredovan predlog zakona, ki ga je pripravilo Ministrstvo za gospodarstvo. Predlog zakona je v temeljnem konceptu ločil med pogrebno dejavnostjo, ki se opravlja na prostem trgu v javnem interesu, in urejanjem pokopališč, ki ostaja v pristojnosti občin kot gospodarska javna služba. Glede na to, da gre pri pogrebni dejavnosti za dejavnost posebnega družbenega pomena (pieteta in spoštovanje do pokojnika ter njegovih svojcev), je bila rešitev, da se le-ta prepusti prostemu trgu, nesprejemljiva. Na to je v prvi vrsti opozorila Skupnost občin Slovenije ter dosegla, da je na predlog koalicijskih poslanskih skupin predlog zakona bil umaknjen z dnevnega reda 18. seje Odbora za gospodarstvo, ki je bila predvidena za 18. 2. 2010. Prav tako je s strani koalicijskih strank Ministrstvu za gospodarstvo bila podana jasna usmeritev, da pogrebna dejavnost ne more biti v celoti na prostem trgu, temveč mora biti v minimalnem obsegu (prvi prevoz pokojnika, dežurna služba ter minimalna slovesnost ob pokopu) kontrolirana s strani lokalnih skupnosti.

V skladu z omenjenimi usmeritvami, ki so sovpadale s predlogom Skupnosti občin Slovenije ter nekaterih drugih institucij, ki niso zastopale zasebnih interesov, je bil na podlagi velikega truda ter usklajevanja, kjer je veliko vlogo odigrala Skupnost občin Slovenije, pripravljen primeren predlog zakona, ki je v prvi vrsti zasledoval javni interes ter pieteto pokojnika in bi ga lahko označili za dostojnega naslednika trenutno veljavnega zakona, ki sega v daljne leto 1984.

Potrebno je omeniti, da se je na zadnjih dveh usklajevalnih sestankih tik pred dokončno uskladitvijo besedila predloga zakona s strani (nekaterih) predstavnikov obrtno-podjetniške zbornice (pogrebni podjetij) kazalo očitno nezadovoljstvo ter nestrinjanje z nekaterimi rešitvami zakona, saj je bil s predmetnim predlogom ogrožen marsikateri zasebni interes posameznikov oziroma podjetij.

Kljub temu, da smo po tolikšnem trudu in usklajevanjih s ciljem optimalne rešitve bili prepričani, da bo seja Odbora za gospodarstvo zgolj formalnost, se je z omenjenim sklepom iz uvoda izkazalo prav nasprotno. Ne glede na dejstvo, da smo že pošteno zakorakali v 21. stoletje, ponovno nismo bili sposobni sprejeti zakona, ki bi po vsej logiki moral biti sprejet. Več kot očitno se kaže dejstvo, da nezakonito stanje, ki

Ob aktivnem sodelovanju skupnosti je bil pripravljen primeren predlog zakona, ki je v prvi vrsti zasledoval javni interes ter pieteto pokojnika in bi ga lahko označili za dostojnega naslednika trenutno veljavnega zakona, ki sega v daljne leto 1984.

trenutno vlada na področju pogrebni storitev, nekaterim »očitno leži«, zato bo, v sramoto sodobni in pravni državi, še enkrat več v veljavi ostal zakon iz leta 1984.

SOS aktivna v sklopu priprav novega zakona o javnih cestah

JASMINA TKALČIČ

V medresorski obravnavi v usklajevanju je predlog zakona o javnih cestah, v pripravo katerega se je aktivno vključila tudi Skupnost občin Slovenije. Predlog zakona je predvideval več sprememb in dopolnitev, v okviru katerih bi se obveznosti prelagale tudi na lokalne skupnosti. Tak primer je bil predlog 45.a člena, ki bo urejal vzdrževanje državnih kolesarskih povezav in ki je v prvem odstavku prvotno določil, da državne kolesarske povezave, ki potekajo po občinskih cestah, vzdržujejo občine. Z navedeno ureditvijo bi se občinam prenesle nove finančne obveznosti, brez zagotavljanja ustreznih dodatnih finančnih sredstev.

Ministrstvo za promet smo opozorili, da je predvidena ureditev v nasprotju z 2. členom Ustave Republike Slovenije, ki določa, da je Slovenija pravna in socialna država:

S prenosom dodatnih finančnih obveznosti na občine, kar bi bila neizogibna posledica predvidene določbe, bi zakonodajalec kršil načelo pravne varnosti (2. člen Ustave RS), saj ne bi bila zagotovljena sredstva za opravljanje prenesenih nalog. Ni namreč nobenega dvoma, da bi izvrševanje predlagane določbe imelo za posledico dodatne finančne obveznosti za vse občine. Občine imajo proračune za leto 2010 v veliki večini sprejete, zato

niso v položaju sprejemanja dodatnih finančnih obveznosti, kar pomeni, da bi jih zakon naknadno postavil pred nepredvidljive proračunske obveznosti in negotovost v zvezi z njimi. Slednje pa je v nasprotju z načelom stabilnosti in predvidljivosti pravne ureditve (2. člen Ustave RS).

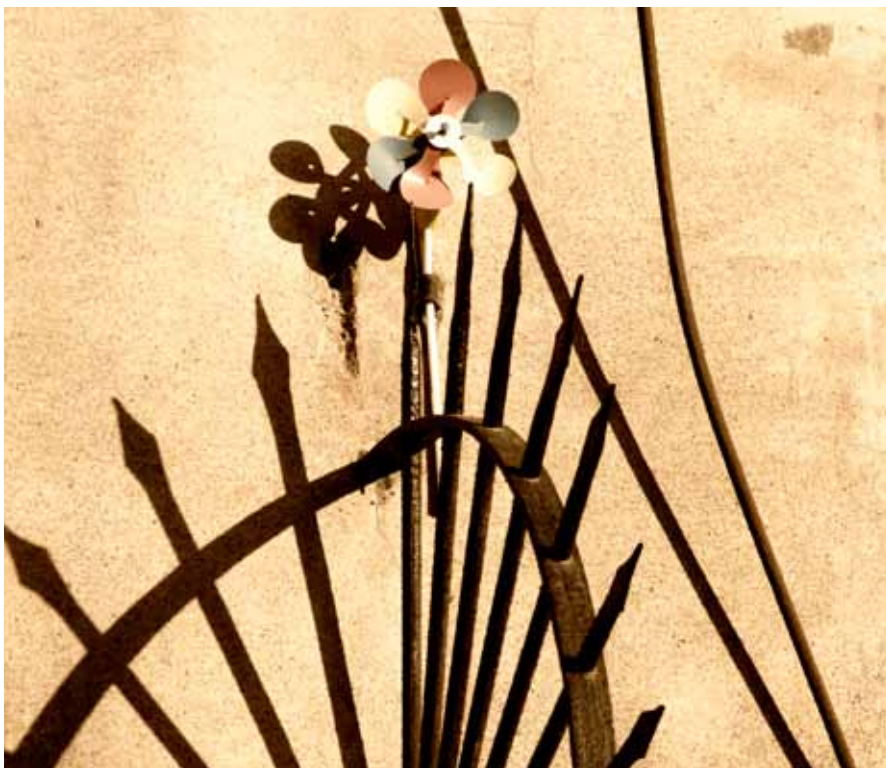
Predlagana ureditev bi bila tudi v nasprotju z drugim odstavkom 140. člena Ustave RS,

ki določa, da po predhodnem soglasju občine ali širše samoupravne lokalne skupnosti država lahko z zakonom prenese na občino ali širšo samoupravno lokalno skupnost opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, če za to zagotovi ustrezna sredstva. V navedenem primeru bi šlo za očiten prenos opravljanja posameznih nalog iz državne pristojnosti, s katero bi se posledično občinam onemogočilo izvajanje 138. člena Ustave RS, ki določa, da prebivalci RS lokalno samoupravo uresničujejo v občinah in drugih lokalnih skupnostih.

Posredno se je s predlagano ureditvijo kršil med drugim tudi 138. člen Ustave Republike Slovenije, ki določa, da prebivalci Slovenije uresničujejo lokalno samoupravo v občinah in drugih lokalnih skupnostih ter drugi odstavek 140. člena Ustave Republike Slovenije, ki določa, da »lahko država z zakonom prenese na občine opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, če za to zagotovi tudi potrebna sredstva«.

Pri prenosu nalog v zvezi s financiranjem vzdrževanja državnih kolesarskih povezav občinam dejansko niso zagotovljena za to potrebna sredstva. S samoupravnim razpolaganjem z viri posamezna občina financira naloge, ki jih opravlja v skladu z Ustavo RS in zakoni, zaradi tega pa ne bi bilo mogoče dela teh sredstev nameniti še za financiranje nalog, ki jih nanjo prenese država iz svoje pristojnosti.

Na predlog zakona je Skupnost občin Slovenije podala še nekaj argumentiranih pripomb in stališč, z velikim veseljem pa smo ob prebiranju nove verzije objavljenega predloga zakona lahko ugotovili, da so podana stališča in pripombe Skupnosti občin Slovenije bila upoštevana. V prihodnje si vsekakor želimo poslušati tudi s strani drugih ministrstev.

Deljena mnenja do sprememb ZLS

Službi vlade smo v preteklem mesecu naslovili različna stališča občin do predvidenih sprememb in dopolnitev zakona o lokalni samoupravi. Mnenje so si bila različna glede na posamezne sekcije, v okviru katerih so predstavniki zastopali naslednja stališča:

Sekcija mestnih občin

Predstavniki sekcije mestnih občin so načeloma proti širjenju števila mestnih občin. Menijo, da 11 mestnih občin v tako majhnem prostoru zadostuje ter zastopajo enotno stališče, po katerem naj država uredi status mestnih občin ter status ožjih delov mestnih občin in jih temu ustrezno finančno ovrednoti.

Po njihovem prepričanju že sedaj nekatere mestne občine ne izpolnjujejo zakonskih pogojev za pridobitev statusa mestnih občin. Sprememba bi bila dobrodošla v smeri, da bi že obstoječe mestne občine zadostile zakonskim pogojem. Pretežno prevladujoče je mnenje, da tako kot je država proti drobljenju in ustanavljanju malih občin, tako naj velj tudi v okviru ustanavljanja novih mestnih občin. Sekcija mestnih občin tako pričakuje, da bo pristojno ministrstvo upoštevalo opozorila Državnega zbora Republike Slovenije, Državnega sveta Republike Slovenije

in ustavnega sodišča ter se bo mestnim občinam uredil status in predvsem financiranje številnih »regionalnih« nalog, ki jih mestne občine izvršujejo za širša območja.

Ob navedenem je sekcija mestnih občin Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko in vlado opozorila na posamezne določbe ustavnega sodišča, v katerih je v eni izmed njih zapisalo oziroma povedalo, da mora državni zbor ob prehodu v sistem lokalne samouprave jasno razmejiti in določiti pristojnosti države in lokalnih skupnosti. Na poseben status mestnih občin je ustavno sodišče opozorilo oziroma odločilo že večkrat. Tako je ustavno sodišče odločbo o razveljavitvi prvega odstavka 101. člena zakona o upravi in tretjega odstavka 99. a člena zakona o lokalni samoupravi (UL RS, št. 20-905/1995) sprejelo z odložnim rokom. V obrazložitvi je kot razlog navedlo, da bo lahko državni zbor z zakonom nadomestil razveljavljeno določbo tako, da bo določil posamične pristojnosti in naloge, ki jih prevzame država, pri tem pa bi moral biti upoštevan poseben **Ustavni status mestnih občin**.

Na poseben status mestnih občin je ustavno sodišče opozorilo tudi v odločbi št. U-I-98/95 (UL RS, št. 44/96), v okviru katere je bil opravljen preizkus skladnosti zakon o prevzemu državnih funkcij, ki so jih do 31.12.1994 opravljali organi občin.

Statusu ne daje posebnega pomena in teže niti zakon o financiranju občin. Dejstva, da so mestne občine tiste, ki imajo veliko ustanov regijskega pomena, financiranje pa temu ni ustrezno urejeno, ne upoštevajo niti predstavniki državnih organov kot zakonodajna veja oblasti. Ker bi se s širitvijo »mestnih občin« že tako slabo ovrednoten status mestnih občin dodatno razvrednotil, bi bilo smiselno in nujno potrebno urediti status že obstoječih pred kakršnim koli nadaljnjim posegom v spremembe zakonodaje na tem področju.

Na nedorečen in neurejen status mestnih občin pa so v preteklosti opozorile tudi druge državne institucije. Na slednje opozoril tudi Državni svet RS v letu 2005 pri obravnavi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lokalni samoupravi (UL RS, št.60/07-ZLS-N). K predlogu je državni svet podal negativno mnenje, saj predlog ni prinašal celovite rešitve v smislu jasne opredelitve funkcionalne vsebine in definiranja posameznih tipov občin (mestna občina, občina s sedežem upravnih enot, »navadna« občina) ter temu ustrezno ni določal ustreznega oblikovanja pogojev za ustanovitev mestne občine in financiranja njihovih nalog.

Iz vsega navedenega izhaja, da je nujno potrebno urediti status mestnih občin, določiti izvajanje nekaterih nalog, ki jih te občine opravljajo kot regijska in gospodarska središča kot izvirne naloge mestnih občin, saj so navsezadnje mestne občine nosilci projektov za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja.

Na podlagi vsega povedanega je nujno potrebna tudi ureditev statusa ožjih delov občin.

Sodelovanje državljanek in državljanov v pokrajinah, v občinah in v ožjih delih občin je opredeljeno v zakonu o lokalni samoupravi. Občina samostojno ureja in opravlja svoje zadeve in izvršuje naloge, ki so nanjo prenesene z zakoni, pokrajine pa bodo predvidoma urejale in opravljale lokalne zadeve širšega pomena, ki presegajo zmogljivosti občin. Že nekaj let je zaradi regionalizacije premalo pozornosti posvečeno občinam kot temeljnim lokalnim skupnostim, še manj pa ožjim delom občine-krajevnim skupnostim, mestnim četrtim, vaškim skupnostim,...

Večina slovenskih občin ima ustanovljene ožje dele občin-krajevne skupnosti, vaške skupnosti, četrtne skupnosti s pravno subjektiviteto, večina občin pa ni izkoristila možnosti, da bi določene naloge prenesla v izvajanje svojim ožjim delom. Slovenske občine so si zelo različne tako po obsegu kot številu prebivalcev ter geografskih in poselitvenih značilnostih, temu vzporedno pa so si različni tudi ožji deli občin. V kolikor bi bil urejen status ožjih delov občin, tudi ne bi bilo toliko pobud za nastanek novih,

manjših občin, tako pa bi se tudi preprečila nadaljnja drobitev slovenskih občin.

Sekcija občin s sedeži upravnih enot

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lokalni samoupravi so obravnavali tudi člani in članica Sekcije občin s sedeži upravnih enot. Prisotni na sekciji so menili, da je potrebno v zakonu skržiti izjeme in tako narediti kriterije za mestne občine enotne. To se naj izpelje tako, da se kot izhodiščna točka vzame najmanjšo mestno občino in se po vzgledu te določi pogoji za

mestno občino. Tiste, ki so enake ali večje, naj tako pridobijo status mestne občine. Predvsem kriterij zagotavljanja 15.000 delovnih mest, ki ga mora izpolnjevati mestna občina in ga narekuje trenutno veljavni zakon o lokalni samoupravi, je po mnenju Sekcije nesmiseln, saj že sedaj številne obstoječe mestne občine tega pogoja ne izpolnjujejo. Zagotovo se zagotavljanje delovnih mest v trenutnih časih gospodarske krize ne bo povečalo, tako da bo temu kriteriju še težje zadovoljiti. Članice in člani sekcije so izrazili zahtevo, da se pogoji uskladijo z že sedaj obstoječimi mestnimi obči-

nami ter tako ustvarijo pogoje za ustanovitev novih mestnih občin v skladu z zakonom in ne takšnimi ali drugačnimi izjemami.

Sekcija ostalih občin

Sekcija ostalih občin je bila soglasna, da število 5000 prebivalcev kot pogoj za ustanovitev nove občine v skladu s predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lokalni samoupravi (ZLS-R) ni primerno merilo, temveč je potrebno upoštevati druge kriterije, kot je sposobnost občinske uprave

zagotoviti vse osnovne funkcije občine ter finančna usposobljenost občine za delovanje.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lokalni samoupravi ukinja možnost ustanovitve novih občin, v kolikor občina ne izpolnjuje pogoja 5000 prebivalcev. Sekcija je mnenja, da je postavitve meje oziroma merila za ustanovitev nove občine smiselna, vendar meni, da število ni prava omejitev. Na ta način bi lahko na določenih območjih dobili zelo nenaravne združbe (npr. Slovenske Gorice). Število kot omejitev vsekakor ni primerna, čeprav

je v določenih pogledih smiselna.

Pogoj bi vsekakor moral biti določen v povezavi s financiranjem občin. Smiselno bi bilo, da bi zakonodajalec podal ustrezno argumentacijo števila 5000. Prav tako upa, da novela zakona ne zasleduje cilja združevanja obstoječih občin.

V skladu z zakonom se predvideva ustanovitev mestne občine na podlagi zakona, v kolikor le-ta izpolnjuje navedene pogoje v predlogu zakona, kar na podlagi pogojev v predlogu zakona pomeni, da bo nastalo veliko število mestnih občin.

Prisotni so ponovno poudarili, da bi bilo potrebno izhajati iz sposobnosti občine za zdrav obstoj in ne iz številke. Občina mora biti takšna, da je njena občinska uprava sposobna zagotoviti vse osnovne funkcije občine. Zlasti pomembno je po mnenju sekcije, da si lahko novonastala občina sama zagotavlja okoli 50% prihodkov z lastnimi prihodki. Gre za dejstvo, da občina lahko sama »začne živeti«. Sistem drobljenja občin na način kot je potekal do sedaj, ni bil racionalen, kljub temu pa je prisotno mnenje, da so se male novonastale občine razvile do te mere, do katere se pod velikimi nedvomno ne bi.

V upanju k potrebnim spremembam Zakona o osnovni šoli

JASMINA TKALČIČ,
SEKRETARIAT SOS

Že dalj časa se Skupnost občin Slovenije aktivno ubada s problematiko, ki jo v prakso občinskih uprav prinašajo določbe Zakona o osnovni šoli. V teku so tudi tožbe občin proti državi, začete in vložene na pobudo Skupnosti občin Slovenije. Glede na dolgotrajnost sodnih postopkov v naši državi pa dileme še zmeraj niso rešene, sodbe še niso izdane, Ministrstvo za šolstvo in šport pa še zmeraj ni pristopilo k potrebnim spremembam in dopolnitvam zakona.

Nevarne poti/prevozi otrok je že kar nekaj časa predmet opozarjanj s strani občin članic Skupnosti občin Slovenije. Gre za nejasno ureditev, ki jo vsebina sedaj obstoječega 56. člena Zakona o osnovni šoli predvideva, ob tem pa med drugim ne upošteva ostale cestnoprometne zakonodaje. V veliki večini občin prihaja tudi do različnega tolmačenja vsebine člena in do različnih razlag, kar ima za posledico različ-

no sistemsko urejenost obračunavanja stroškov prevoza učencev.

Skupnost občin Slovenije si že dalj časa prizadeva vzpostaviti dialog z ministrstvom na podlagi prevozov učencev v šolo, saj vsebina sedaj veljavnega 56. člena Zakona o osnovni šoli (UL RS, št.81/2006-UPB3, 102/2007) v prakso občinskih uprav prinaša nemalo težav in sporov.

Prepričani smo, da je konstruktivna rešitev problematike mogoča in izvršljiva le in zgolj z medsebojnim sodelovanjem ministrstva in predstavnikov lokalne samouprave. Problematika prevozov učencev v šolo je pereča ne samo s finančnega vidika temveč tudi z vidika določanja nevarnih poti. Težave, ki jih v prakso prinaša 56. člen Zakona o osnovni šoli, pa ni zaznati samo v lokalnem krogu delovanja, temveč tudi na državni ravni. Tako je problematiko prevozov učencev v šolo 6.4.2010 obravnavala tudi Komisija

DS RS za lokalno samoupravo. Prisotna predstavnik Ministrstva za promet in Direkcije Republike Slovenije za ceste sta pojasnila, da se te problematike zavedajo, vendar so mnenja Ministrstva za promet in Ministrstva za šolstvo in šport različna, med drugim pa je bilo tudi ugotovljeno, da občine namenjajo 31 milijonov evrov za šolske prevoze.

V okviru Skupnosti občin Slovenije delujeta in sta na tem področju aktivni dve skupini: skupina za urejanje nevarnih poti in prevozov učencev v šolo in delovna skupina za izvajanje nacionalnega programa varnosti v cestnem prometu. V okviru delovanja obeh ter na podlagi zaznavanja resnično prisotnih težav smo ministra dr. Igorja Lukšiča ponovno pozvali k sodelovanju in odzivu. Na Skupnosti občin Slovenije smo prejeli informacije, da naj bi Ministrstvo za šolstvo in šport pripravljajo spremembe in dopolnitve Zakona o osnovni šoli. Ob tem smo ministra pozvali, da k sedanjim aktivnostim vključi tudi Skupnost občin Slovenije, saj bo predstavnik slednje tisti, ki bo predlagatelju zakona lahko približal dejansko in realno sliko ter področja, ki jih sedaj veljavni zakon ni predvidel, so pa potrebna konkretnega premisleka, iskanja rešitev in korenitih sprememb. Predvidevamo, da bi bilo smiselno v sodelovanje vključiti tako predstavnika Ministrstva za promet, Direkcije za ceste kot tudi predstavnika Državnega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, zato ostajamo optimistični ter verjamemo, da nam bo minister na koncu le prisluhnil.

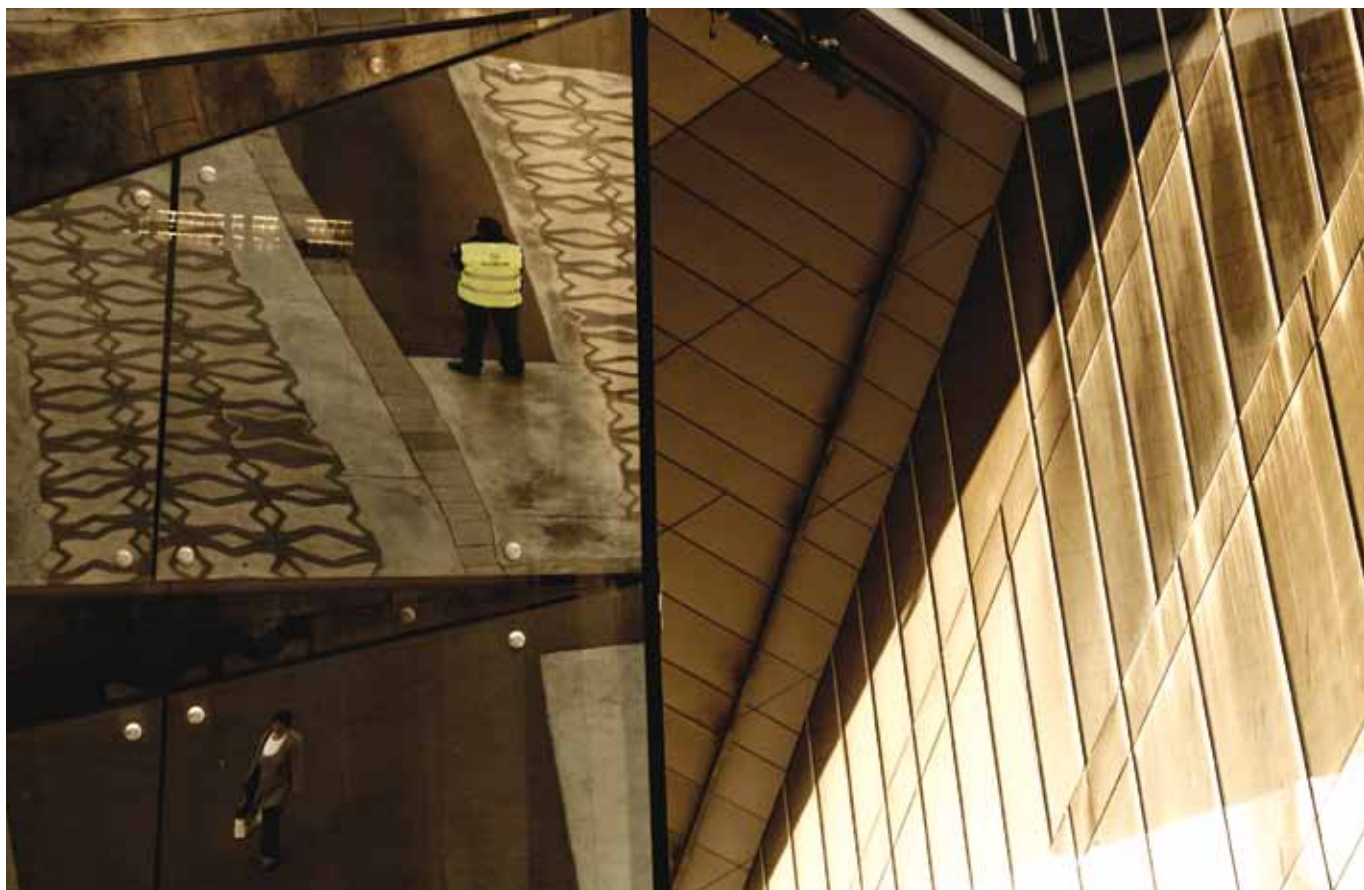
O spremembah prostorskih normativov

JASMINA VIDMAR

Skupnost občin Slovenije je že v preteklem letu opozorila Ministrstvo za šolstvo in šport, da določilo 68. člena Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca, ki določa rok, v katerem morajo občine v vrtcih zagotoviti 3m² igralnih površin na otroke, niso realni in da jih nikakor ni mogoče uresničiti. Predvsem smo opozorili, da je omenjeni normativ problematičen na obstoječih stavbah in da bi ta lahko v letu, ko se število pričakovanih otrok v vrtcih že tako

in tako povečuje, povzročil izraziti upad števila vpisanih in tudi sprejetih otrok. Anketa, ki smo jo med občinami v skupnosti opravili, je pokazala, da bi se pri nekako 40 občinah število vpisanih glede na lanske podatke lahko zmanjšalo za skoraj 3.000 sprejetih otrok. Ministrstvo je prislusnilo opozorilom skupnosti in pripravilo predlog sprememb in dopolnitev omenjenega pravilnika. V predlaganih spremembah pa je ob spremembi roka uveljavitve normativa v zvezi z igralnimi površinami še nekaj dodatnih in novih

sprememb. Skupnost in njene občine članice so pripravile vrsto pripomb in predlogov v zvezi s prostorskimi normativi. Te so bile posredovane na Ministrstvo za šolstvo in usklajevane na sestanku na istem ministrstvu v Pripombe skupnosti so bile prvenstveno osredotočene v dejstvu, da naj ministrstvo, ko uveljavlja neke nove standarde in normative, te uveljavlja tako, da ti veljajo za novogradnje in ne za že obstoječe objekte. Na ta način bi se izognili vedno novim in novim pritiskom na finančna sredstva ter novim in novim težavam z možnim številom vpisanih in vključenih otrok v vrtce. Naslednja splošna pripomba je bila usmerjena v zahtevo, da se prostorski normativi oblikujejo tako, da bi bilo mogoče obstoječe objekte kasneje, ko ne bodo več uporabljani za predšolsko vzgojo, ob manjših stroških nameniti tudi kakšni drugi javni dejavnosti. In naslednja, da je potrebno v obstoječih ureditvah iskati rešitve, ki bodo poenostavile postopke ter pogoje. Skupnost je tako predlagala, da se npr. naj pri obstoječih igralih v uporabi upošteva certifikate, izdane ob nakupu ter izkaz o uporabnosti, ki ga izda za var-

nost pristojni organ. Prav tako smo predlagali in zagovarjali možnost, da sprememba namembnosti ne bi bila potrebna tudi za več oddelkov, če se ti oragnizirajo v enostanovanjskem objektu ali stavbi. Vida Starič Holobar

je ob tem povedala, da je bila možnost odpustka pri spremembi namembnosti pri dveh oddelkih največ, na kar so pristali na Minis-

trstvu za okolje in prostor, bo pa ministrstvo možne objekte, kjer je mogoče začasno organizirati izvajanje predšolske dejavnosti, razširilo še nekatere druge stavbe javnega pomena (zdravstvene domove, šole, kulturne domove...). Ob vprašanih modularnih objektov se je izkazalo, da je najprej potrebno ugotoviti, kaj sploh so ti modularni objekti in nato opredeliti rok uporabe. Skupnost je namreč zastopala stališče, da je potrebno kot rok uporabe upoštevati uporabni rok, ki ga določi proizvajalec. Dejstvo pa je, da je razlika, kadar gre za najenostavnejše kontejnerje ali za bolj sofisticirano kontejnersko grad-

njo. Nekako smo si bili s predstavnicami ministrstva enotni, da je potrebno ločiti rok uporabe najenostavnejšega objekta od tistega, ki izpolnjuje številne zahteve, pa četudi gre za kontejnersko gradnjo.

Skupnost pa je jasno nasprotovala predlagani spremembi v 68. členu. Prva varianta, na kateri smo vztrajali, je bila, da naj novi normativi veljajo

za nove stavbe in ne obstoječe, v nadaljevanju pa, če to ne bo mogoče doseči, da se rok podaljša do 2015. Ponovno smo opozorili, da se na področju rodnosti dogajajo velike spremembe, ki pa bodo, kot trdijo strokovnjaki, trajale še nekaj let, nato pa naj bi spet sledil upad rodnosti. Zaradi česar je smiselno sistem prilagajati dejanskemu stanju, ga narediti bolj fleksibilnega, da bo sposoben odražati na dejanske razmere na področju. Ob upoštevanju finančne in ekonomske krize je ta odprtost in pripravljenost na upoštevanje realnosti v vseh segmentih še bolj nujna. V skupnosti smo tako

ponovno opozorili, da je potrebno nekatere rešitve zadržati, saj jih v danem trenutku ni mogoče uresničiti, lahko pa se že v nekaj letih izkaže, da zanje niti ne bo potrebe.

Na sestanku je Vida Starič Holobar še povedala, da ministrstvo intenzivno pripravlja model prenosa plač na državo in, da pričakujejo, da bo do tega prenosa prišlo do konca tega leta. Opozorilo skupnosti je šlo v smeri, da morajo biti občine z modelom prenosa in simulacijo prenosa šele seznanjene in šele nato se bodo odločali za ali proti. Sam prenos bo, ker gre za obsežen del občinskih proračunov povzročil številne spremembe, pomemben del neznanke so tudi sredstva, ki naj bi jih država prevzela – kriteriji, velikost,...- v tem kontekstu pa zanemarljivo dejstvo zmanjšanja kreditne sposobnosti občin. O tem in še o čem bo potrebno govoriti, ko bo model pripravljen in predstavljen in bo jasno, kako si je ministrstvo prenos zamislilo. Občine in skupnost pa se bodo opredeljevala glede na pripravljeno in predlagano rešitev.

Ministrstvo intenzivno pripravlja model prenosa plač na državo

Z Ministrstvom za kmetijstvo o vsebinskih rešitvah koncesijskih dajatev

JASMINA TKALČIČ
SEKRETARIAT SOS
GORAZD MASLO

MESTNA OBČINA LJUBLJANA PREDSEDNIK DELOVNE SKUPINE ZA KMETIJSTVO SOS

V torek, 20. 4. 2010, je v prostorih Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano potekal delovni sestanek glede iskanja zakonitih rešitev za porabo sredstev z naslova koncesijskih dajatev. Ker Ministrstvo za kmetijstvo dalj časa na pobude skupnosti ni reagiralo, je Skupnost občin Slovenije pobudo za rešitev nastale

problemатike posredovala Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v državnem zboru in Komisiji za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v državnem svetu. Srečanje je tako potekalo na podlagi sprejetega sklepa Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki ga je odprla tudi Komisija.

Srečanja so se udeležili predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Službe Vlade RS za lokalno politiko in regionalni Zavoda za gozdove, Lovske zveze Slovenije in seveda predstavnice in predstavniki Skupnosti občin Slovenije. Razgovor in iskanje rešitev je potekal v treh vsebinsko spornih elementih:

1. Razporeditev sredstev na relaciji MKGP-občine
2. Sprejemanje odlokov s strani občin
3. Vsebinska namenska poraba sredstev s strani občin v smislu namenske porabe za izvajanje ukrepov varstva okolja in vlaganj v naravne vire.

Po besedah predstavnikov MKGP slednji razmišljajo o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (UL RS, št. 16/2004, 120/2006 Odl.US: U-I-98/04, 17/2008), vendar ker procedura za spremembo zakona obsega daljše časovno obdobje, je na sestanku bilo ugotovljeno in dogovorjeno sledeče:

Peti odstavek 29. člena Zakona o divjadi in lovstvu določa, da je 50 odstotkov koncesijske dajatve prihodek proračuna Republike Slovenije, 50 odstotkov pa prihodek proračuna občine. Posamezna občina prejme sorazmerni del pripadajoče koncesijske dajatve glede na lovno površino lovišča, ki leži v njej.

Koncesijska dajatev je v skladu z določili Zakona o financiranju občin (UL RS, št. 32/2006-UPB1, 123/2006-ZFO-1, 57/2008-ZFO-1A) prihodek proračuna občine. Ne glede na to, da je prihodek iz naslova koncesijske dajatve pri neka-

terih občinah določen v izjemno nizkem znesku (nekaj deset evrov), je vsak prihodek, ki ga država namenja občinam več kot dobrodošel.

Drugi odstavek 29. člena Zakona o divjadi in lovstvu določa, da se koncesijska dajatev plačuje letno.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano torej občini letno nakazuje oziroma plačuje koncesijske dajatve.

Šesti odstavek 29. člena zakona določa, da se občini nakazana sredstva z naslova koncesijske dajatve v proračunih občin izkazujejo kot namenski prejemki in porabljajo kot namenski izdatki za izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire. Podrobnejše pogoje, namen in način porabe teh sredstev pa občina uredi sama z odlokom.

V okviru navedenega je bilo z vsemi navzočimi predstavniki ugotovljeno, da je interpretacija izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire izjemno široka in je slednje izvedljivo z več možnimi rešitvami.

Ker velika večina predstavnikov občin dikcijo odstavka interpretira zelo ozko in so mnenja, da je sredstva potrebno plasirati nazaj v lovsko ali temu podobna

društva in ker je administracija v zvezi s slednjim predvsem neracionalna, podaja mo naslednje obrazložitve:

Dikcija »izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire« omogoča široko interpretacijo.

Občina lahko namenske izdatke izvajanja ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire realizira na različne vsebinske načine. Ukrepe varstva okolja opredeljuje Zakon o varstvu okolja (UL RS št. 39/2006-UPB1, 49/2006-ZMetD, 66/2006 Odl.US: U-I-51/06-10, 112/2006 Odl.US: U-I-40/06-10, 33/2007-ZPNačrt, 57/2008-ZFO-1A, 70/2008, 108/2009). V okviru slednjega je tako vidna različna »paleta« ukrepov in ne zgolj vlaganje nazaj v lovsko društva v občinah. V skladu s širšo razlago določila lahko pod ukrepe varstva okolja in vlaganj v naravne vire razumemo tudi npr. nakup zaščitnih rokavic in vrečk za čistilno akcijo. Vendar pa mora občina v vsakem primeru sprejeti odlok, objavi razpisa in v zvezi z razpisom predvidenih postopkov, pa se občina lahko izogne. V kolikor se občina odloči, da bo sredstva namenjala nazaj v lovsko ali druga podobna društva, potem je zavezana sprejeti odlok, objaviti razpis in izpeljati razpisni postopek za delitev sredstev. Občina se lahko odloči tudi za vlaganje sredstev v smislu tekočega odhodka (kadar so dobavitelji kakšna podje-

tja). V skladu s slednjim mora občina sprejeti zgolj odlok, k razpisnemu postopku pa v skladu s slednjim občina ni zavezana, saj se uporabljajo določila Zakona o javnem naročanju (UL RS št. 128/2006, 16/2008, 19/2010) ter glede na dane zneske zado- stuje izdaja naročilnice.

V skladu s predvidenim rokom porabe sredstev iz naslova koncesijskih dajatev menimo, da je rok, predviden v 29. členu Zakona o divjadi in lovstvu, zgolj instrukcijske narave. To pomeni, da rok ne zavezuje ter lahko občina s prejetimi sredstvi razpolaga v skladu s svojimi odločitvami (zakon ne opredeljuje roka, do kdaj mora občina sredstva z naslova koncesijskih dajatev porabiti).

Ministrstvo za kmetijstvo
dalj časa na pobude
skupnosti ni reagiralo, zato
je Skupnost občin Slovenije
pobudo za rešitev nastale
problematike posredovala
Odboru za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano v
državnem zboru in Komisiji
za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano v državnem svetu.

SOS izrazila strah, da bodo sredstva Leader ostala neizkoriščena

JASMINA TKALČIČ, SEKRETARIAT SOS
GORAZD MASLO, MOL

Skupnost občin Slovenije je Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na podlagi sklepa delovne skupine za kmetijstvo SOS naslovila pobudo glede črpanja sredstev z naslova pristopa Leader v okviru delovanja Lokalnih akcijskih skupin (LAS-ov) v občinah.

V okviru slednjega smo izrazili zlasti zaskrbljenost, da bodo sredstva ob obstoječi praksi in postopkih Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ostala neizkoriščena. Pri pridobivanju sredstev iz obstoječega programa obstajajo namreč resne ovire, ki kažejo na to, da namen pristopa Leader pod obstoječimi pogoji v Sloveniji ne bo

dosežen. V programskem obdobju 2007–2013 je za ukrepe pristopa Leader predvidenih 33,8 milijona evrov. Do sedaj je bilo dodeljenih pravic za koriščenje sredstev v višini 14 milijonov evrov, dejansko pa so lokalne akcijske skupine dobile le majhen del sredstev od dodeljenih pravic za koriščenje.

Na probleme vezane na izvajanje pristopa Leader je Skupnost občin Slovenije Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju MKGP) in Ministrstvo za finance (v nadaljevanju MF) opozarjala že v letu 2009. Sekretariat Skupnosti občin Slovenije je v mesecu februarju 2010 po občinah članicah izvedel anketo glede delovanja lokalnih akcijskih skupin (v nadaljevanju LAS) v občinah. Na območju Republike Slovenije deluje 33 LAS-ov, ki predstavljajo posebno obliko javno-zasebnega partnerstva. Že iz leta 2009 izhaja, da MF ne razume dovolj vsebine pristopa Leader, MKGP pa ni preučil način izvedbe finančnih tokov med LAS in lokalnimi skupnostmi. Financiranje LAS je tristransko. En del se financira z lastnimi sredstvi, ostali del pa s strani države in lokalnih skupnosti. Da

bi občine v »tristranskem razmerju« lahko ustrezno delovale in funkcionirale, je potrebna enotna in sistemska ureditev.

Anketa je pokazala, da so LAS-i organizirani v različnih pravnih oblikah: društvo, konzorcij, zadruga, zasebni zavod, interesno združenje, družba, kot lokalno razvojno partnerstvo pa tudi na podlagi pogodbenega razmerja. Delež sofinanciranja občin je od primera do primera različen, razlikuje se torej višina sredstev, ki so namenjena za delovanje LAS.

Iz ankete izhaja tudi različna in nesistemska urejenost načina sofinanciranja ter različna uporaba konta v lokalnih skupnostih. Kot način sofinanciranja lokalne skupnosti uporabljajo transfer po pogodbi, subvencijo, javno naročilo, sklep občine na podlagi zahtevka LAS v skladu s pogodbo, kot plačilo članarine, plačila pa so izvršena tudi preko javnega razpisa. Konto, ki ga občine v te namen uporabljajo, je različen ter se razlikuje od primera do primera.

Da bi občine lahko uspešno sodelovale v teh strukturah in uspešno sofinancirale LAS, je nujno potrebna ustrezna ureditev konta za evidentiranje sredstev v proračunih občin. Konto bi moral biti vsebinski, moral pa bi omogočati tudi izplačila predplačil. Iz zbranih rezultatov izhaja tudi, da težave nastopijo predvsem pri letnih izvedbenih načrtih (LIN), ki jih MKGP potrди prepozno. Zaradi tega prihaja do zamikov izvajanja projektov in težav pri sofinanciranju LAS iz proračunov občin. Nesprejemljivo dolgo časa traja, da posamezni nosilci projektov po zaključku del in posredovanju poročila dobijo od MKGP odobrena sredstva (sledi vrsta kontrol, inšpekcijskih ogledov na terenu idr.). Pretežno gre za manjše projekte, katerih nosilci so društva ali posamezniki, ki za izvedbo

projekta založijo lastna sredstva. Predstavniki občin se sprašujejo, ali je res potrebno za tako majhna sredstva tak inšpekcijski nadzor in takšen zamik v izplačilu sredstev.

Ugotavljamo, da MKGP in MF prelagata odgovornost glede rešitve nastale problematike ena na drugo, namesto da bi se na nivoju države uskladili ter poenotili stališča, kar je pogoj za konstruktivno rešitev. MKGP smo opozorili na vrsto nejasnosti, nepravilnosti in pomanjkljivosti. Med drugim so bila izrazitejša naslednja:

- Lokalne skupnosti edine izmed članov LAS, ki je organizirana kot javno zasebno partnerstvo, sofinancirajo delovanje in izvajanje projektov LAS.
- Iz zbranih podatkov izhaja razočaranje predstavnikov lokalnih skupnosti tako glede delovanja LAS-ov kot tudi črpanja sredstev.
- Postopek za izvedbo in možnost refundacije sredstev vseh projektov v letnih izvedbenih načrtih je zelo dolgotrajen.
- Leader pisarna-MKGP je v okviru izvajanja »Leader« pristopa neučinkovita. Potrebna je večja odzivnost na pobude s terena, predvsem pa ažurna odprava ovir, s katerimi se srečujejo prijavitelji projektov.
- Obstajajo različni načini sofinanciranja delovanja LAS-ov s strani občin: glede na število prebivalcev, glede na program, glede na opravljene in ovrednotene ure ipd.
- Različna je višina sredstev občin, ki so namenjena delovanju LAS.
- V izplačilu sredstev prihaja do zamika in do prevelikega administriranja, kar pa je glede na dana sredstva (gre za manjše finančne predpostavke) nefunkcionalno in neučinkovito.
- Smo na začetku obdobja, v katerem med nosilci projektov prevladuje prepričanje, da se zaradi vseh inšpekcijskih nadzorov, obsežne dokumentacije, dolgotrajnosti postopkov na eni in majhnimi sredstvi na drugi strani, ne splača kandidirati in prijavljati na razpise.

V torek, 2.3.2010, se je v prostorih Mestne občine Ljubljana sestala delovna skupina za kmetijstvo pri Skupnosti občin Slovenije. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki MKGP, predstavniki MF pa so odsotnost s srečanja 10 minut pred pričetkom sestanka opravičili. Predstavniki občin Skupnosti občin Slovenije ter LAS-ov so predstavnike MKGP opozorili, da bo velik obseg sredstev ob takem ravnanju in vsej birokraciji države ob poteku obdobja ostal neizkoriščen in nepočrpan, veliko LAS-ov pa je zaradi neenotnosti in sistemsko neurejenega sistema že zdaj na robu preživetja.

Na Skupnosti občin Slovenije smo zastopali stališče razbremenitve, poenostavitve in pospešitve sistema Leader v vseh segmentih delovanja, saj smo ponovno bili priča preobsežni birokraciji, ki ima v praksi izjemno neučinkovite in neugodne posledice.

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano državnega zbora je sprejel sklep, po katerem je MKGP predlagal, da najkasneje v enem mesecu preuči predloge ter sprejme ukrepe, ki bodo omogočili hitrejšo črpanje sredstev iz programa Leader.

MKGP je pripravil preliminarni predlog sprememb pri izvajanju ukrepov Leader od leta 2011, ki je bil posredovan LAS ter Skupnosti občin Slovenije in Združenju občin Slovenije. MKGP je v marcu 2011 sklical srečanje, na katerem so bile predstavljene načrtovane spremembe in odprta diskusija na dane predloge sprememb. Bistveni zaključki srečanja so bili:

- sistem v letu 2010 naj bo bolj pretočen, postopki se bodo v prehodnem obdobju izvajali hitreje in bodo do določene mere poenostavljeni,
- izmed prisotnih predstavnikov LAS se je oblikovala delovna skupina, ki bo sodelovala z MKGP pri pripravi predloga gradiva,
- predlog sprememb pri izvajanju ukrepov Leader od leta 2011 mora biti v grobi obliki pripravljen do sredine maja 2010;
- do takrat bodo tudi pripravljena navodila o primernih organizacijskih oblikah LAS in kako preoblikovati obstoječe, ki niso ustrezne.

Ali se bo ministrstvo držalo sprejetega in ali bodo zadeve končno stekle, se bomo prepričali v naslednjih dveh mesecih. Zgodba še vsekakor ni zaključena.

Republiški volilni komisiji pobuda za lažjo izvedbo lokalnih volitev 2010

JASMINA TKALČIČ, SEKRETARIAT SOS

Lokalne volitve 2010 že trkajo na vrata, veliko predstavnikov lokalnih skupnosti pa je že pričelo s svojimi pripravami. Ker se je na Skupnost občin Slovenije kar nekaj slednjih obrnilo s pobudo, da država sledi spodaj napisanim pripombam in stališčem, v duhu dobro in korektno izpeljanih lokalnih volitev pa je slednje bilo posredovano na Republiško volilno komisijo.

Pripombe, predlogi in opombe izhajajo iz prakse občinskih uprav v zvezi z izvedbo rednih lokalnih volitev ter smo jih podali za morebitne spremembe in dopolnila zakonov, to je Zakona o lokalnih volitvah (UL RS, št. 94/2007-UPB3, 45/2008) in Zakona o volitvah v državni zbor (UL RS, št. 109/2006-UPB1, 54/2007 Odl.US: U-I-7/07-22, Up-1054/07-24, 49/2008 Skl. US: U-I-272/07-12) ter k pisnim navo-

dilom in pojasnilom Republiške volilne komisije za enotno uporabo določb zakonov, ki se nanašajo na volilne postopke.

Tako ste predlagali, da se iz vsebine briše beseda "uradniki". Le-teh je v nekaterih, predvsem manjših, lokalnih skupnostih manj kot strokovno tehničnega kadra, poleg tega pa so slednji bolj pripravljeni sodelovati pri tovrstnih dodatnih nalogah.

Občinsko volilno komisijo se doda tudi POVK (posebna občinska volilna komisija). Za besedico tajnika pa besedna zveza "in namestnika tajnika" (saj se v praksi namestnik vedno imenuje hkrati s tajnikom, tako na lokalni kot tudi na državni ravni, poleg tega pa je po mnenju nekaterih sedaj veljavni člen v neskladju z 2. odstavkom 45.a člena ZLV, ki namestnika tajnika omenja pri odmeri nadomestila za opravljeno delo.

V skladu z danimi opozorili predstavnic in predstavnikov občin smo posredovali informacijo, da se v praksi uporabljajo tudi sinonimi. Uradno ime kandidata po centralnem registru prebivalca se zapiše v odločbi o potrditvi kandidature, na razglasu pa se v praksi doda tudi sinonim oziroma drugo prepoznavno ime v oklepaju.

Potrebna je podrobnejša definicija oziroma navodilo poklica in izobrazbe.

V okviru 73. člen Zakona o lokalnih volitvah, ki določa: »Če je predlagatelj

kandidature oziroma liste kandidatov skupina volivcev, se kot ime predlagatelja navede ime in priimek enega izmed teh volivcev z dodatkom "in skupina volivcev", smo podali informacijo, da se ime predlagatelja šteje tudi za ime liste, če volivci niso določili drugega imena liste.

V zvezi z 59. člen Zakona o volitvah v državni zbor, ki določa »odločbo o potrditvi oziroma o zavrnitvi liste kandidatov izda volilna komisija volilne enote najpozneje do osemnajstega dne pred dnem glasovanja. Odločbo pošlje predstavniku liste kandidatov«, je mnenje občin, da so določbe zakona jasne. V praksi pa je bilo mnenje Republiške volilne komisije, da se lahko za ime liste upoštevajo kombinacije predlagatelja in imena liste. Dilema je bil vrstni red imen in naknadni zahtevki po spremembah imena liste. V zvezi s slednjim nas je zanimalo, ali je možno po prejemu odločbe o potrditvi kandidature za skupino volivcev in po preteku roka za ugovor glede nepravilnosti postopka s strani predlagatelja zahtevati popravek imena oziroma nastop liste z drugim imenom. Naše mnenje je da ne, saj je določba zakona jasna tudi v členu, ki

govori o varstvu volilne pravice. Po mnenju RVK pa so na lokalnih volitvah v letu 2006 kljub temu morali spreminjati odločbe in popravljati imena list in dodajati logotipe.

Liste kandidatov se v skladu z Zakonom o volitvah v državni zbor predložijo volilni komisiji volilne enote najkasneje petindvajseti dan pred dnem glasovanja.

Rok je po mnenju nekaterih občin prekratek. Praviloma je v praksi večina kandidatur, vključno s kandidaturami političnih strank, vloženih zadnji dan (disciplina predlagateljev). Za vsa potrebna volilna opravila, ki sledijo po vložitvi

kandidature, pa je zelo malo časa.

Zaželeno bi bilo, da Republiška volilna komisija program za vpis podatkov pošlje okrajnim volilnim komisijam v čim krajšem možnem času, če je le mogoče takoj po razglasu volitev, s pričetkom volilnih opravil. Program je za vsake redne lokalne volitve namreč nov.

Po prevzemu volilnega materiala in preštevanju glasovnic posamezni volilni odbor s svojim žigom ožigos glasovnice, saj je vsak volilni odbor odgovoren za svoj volilni material.

Republiško volilno komisijo smo opozorili, da se je že dogodilo, da je volilni odbor, imenovan za glasovanje na domu, prevzel glasovnice na enem volišču, izročil pa jih je pomotoma na drugem. Ker so bile glasovnice ožigosane, so že volilni odbori med seboj nemudoma ugotovili napako in problem je bil rešen. V nasprotnem primeru pa bi se lahko krepko zapletlo.

Med drugim smo opozorili še na 1. odstavek 89. člena Zakona o lokalnih volitvah, ki pravi:

»Volilni odbor na volišču pošlje zapisnik o svojem delu in drugi volilni material volilni komisiji volilne enote ali občinski volilni komisiji najpozneje naslednji dan po dnevu glasovanja do 12. ure.«

Volilni odbor mora (v praksi tudi ga) ves volilni material izročiti volilni komisiji nemudoma, takoj po razglasitvi izida glasovanja na volišču. Volilna komisija namreč takoj po prejemu materiala preveri pravilnost izida glasovanja, pri čemer včasih ugotovi tudi nepravilnosti, ki rezultirajo kot spremembe izida glasovanja.

Tajnik Republiške volilne komisije Marko Golobič nam je sporočil, da je večina danih predlogov-vprašanj Skupnosti občin Slovenije bila obravnavana na delovnem posvetu članov Državne volilne komisije in da bodo odgovori vključeni v informacije o lokalnih volitvah.

**Skupnost je državni
volilni komisiji
posredovala nekaj pobud
in predlogov pri izvedbi
lokalnih volitev.**

Uveljavljanje pravic iz javnih sredstev po novem

JASMINA TKALČIČ, SEKRETARIAT SOS

Uveljavljanje pravic iz javnih sredstev je vsebinski sklop, ki je znotraj občin članic vsekakor poskrbel za »dvig prahu« v preteklih mesecih. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je pripravilo Predlog Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki ga je v okviru delovanja Skupnosti občin Slovenije obravnavala širša ciljna skupina, med njimi delovna skupina za vrtce oziroma predšolsko vzgojo, Komisija za socialo in zdravstvo, organiziran pa je bil tudi delovni posvet na to temo, kjer so predstavniki ministrstva imeli priložnost

predstavnike lokalne samouprave neposredno seznaniti s predvidenimi spremembami in novostmi.

Skupnost občin Slovenije je na vsebino predloga zakona podala številne obrazložene pripombe in stališča. V prvi vrsti je pozdravila spremembe na vsebinskem področju predloga zakona ter ocenila, da je sprejetje zakona, ki bo enotno urejal uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, ne samo smiselno, temveč tudi dobrodošlo.

Žal smo ugotovili, da predlagana verzija zakona kljub dobri nameri prinaša veliko neznank, nedovršenosti in možnosti izigravanj obstoječega sistema pravic iz javnih sredstev.

Uvodoma smo ugotovili, da je predvideni termin uveljavitve zakona glede na manjkajoče izračune oziroma simulacije, ki bi omogočala primerjavo med obstoječim in novim sistemom, povsem nerealen. Povsem nesprejemljivo je bilo tudi, da predlog zakona ponovno temelji le na dohodkih, upoštevanje premoženja pa tako ostaja nedodelano.

Vsekakor je največ nezaupanja ob predlaganem 57. členu, ki predvideva prenos delavcev z občin na centre za socialno delo.

57. člen predloga zakona navaja prevzem delavcev, ki na lokalnih skupnostih vodijo postopke ugotavljanja upravičenosti do znižanja plačila vrtca, subvencije najemnine in kritje prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje. Vsekakor je vsebina predlaganega poskrbela za največji izraz zaskrbljenosti s strani predstavnikov občin, saj zadeva v ozadju ni dodelana, premišljena in dovršena.

Opozorili smo, da bo sporazum o prevzetju delavcev možno izvesti le v večjih mestnih občinah, kajti tem delavcem predstavlja vodenje predmetnih upravnih postopkov celoten obseg oziroma vsaj večinski del (vsaj ok.80%) njihovih nalog. Nasprotno pa je treba upoštevati, da so občine po velikosti v večini primerov manjše in srednje, pri katerih dela in naloge uslužbencev ne predstavljajo samo vodenje predmetnih postopkov, ampak poleg tega opravljajo v cca. 80 % še druga dela in naloge. Tako bi posledično morale občine, katerih uslužbenec bi prevzel Center za socialno delo, na novo zaposlovati za opravljanje preostalih 80 % nalog, kar pa ni v skladu ne s cilji Vlade RS glede zmanjšanja javnega sektorja in ne z načelom ekonomičnosti. Tako bi po

eni strani res olajšali občanom uveljavljanje njihovih pravic, vendar pa na račun povečevanja in podražitve delovanja javnega sektorja.

Postavilo pa se je tudi vprašanje, po kakšnih kriterijih bo država določila višino primerne porabe občine, ki naj

bi se zmanjšala za stroške dela teh treh upravnih postopkov, ki se premeščajo na center.

Iz vseh teh točk je sledilo, da zakon ni celovito in popolno uredil področje plačil za programe vrtca, prav tako pa ne prenaša vseh delavnih delovnih nalog na CSD, kar pomeni, da bo to delo na občini nekdo še vedno moral opraviti in

Zakon uvaja tristransko razmerje, v katerem bo občina kot stranka v postopku izključena, bo pa po določitvi zakona ostala plačnik določenih pravic iz javnih sredstev.

je zmanjšanje primerne porabe neute-
meljena in neupravičena.

Predvsem pa velja omeniti, da smo minis-
trstvo med drugim opozorili na kontradik-
cijo, da se s predlogom zakona odvzema
pristojnost odločanja lokalnim skupnos-
tim, ki tako preide na Centre za social-
no delo, ti pa so državni organ. Stroške
upravičencem naj bi še naprej pokrival
občinski proračun, ki na odločanje ne bo
imel nikakršnega vpliva. Gre za tristran-
sko razmerje, v katerem bo občina kot
stranka v postopku izključena, bo pa po
določilih zakona ostala plačnik določenih
pravic iz javnih sredstev. Nedvomno smo
zastopali stališče in ga še zastopamo, da
je slednje v nasprotju z vsakršno logiko

ter v tem primeru predlagamo, da se tudi
plačilo pravic iz javnih sredstev prenese
na državo.

Z velikim razočaranjem in zgroženostjo
smo v tednih, ki so sledili, ugotovili, da
ministrstvo opozoril Skupnosti občin
Slovenije, predstavnice 166 slovenskih
občin, ni upoštevalo, temveč je na dana
stališča in pripombe odgovorilo zgolj z
razširjeno razlago predloga zakona.

Vladi RS smo posredovali ostro pro-
testno pismo, da je Skupnost občin
Slovenije proti sprejetju zakona v taki
obliki, saj konkretni predlogi občin niso
bili upoštevani. Predlog ne upošteva
in ne sledi načelu avtonomije lokalnih

skupnosti ter tako v marsikateri določbi
krši določila Ustave RS ter določila Ev-
ropske listine lokalne samouprave (Ur.
l. RS, MP 15/96).

Ob tem smo Vlado RS opozorili zlasti in
predvsem na ureditev, po kateri občina
naj ne bi bila stranka v postopku, bila
bi pa plačnica. Lahko pa bi na druge
načine podala pobudo za morebitno
odločanje v smislu določb Zakona o
upravnem postopku, da kot plačnica
ali kot stranka v postopku ne more
biti izključena, če pa naj občina bila
izključena kot stranka v postopku, pa
smo predlagali, da se tudi obveznost
plačil ob uveljavljanju pravic iz javnih
sredstev prenese na državno raven.

Varen cestni promet

TATJANA KOCJANČIČ,

MO KRANJ PREDSEDNICA DELOVNE SKUPINE ZA IZVAJANJE
NACIONALNEGA PROGRAMA VARNOSTI V CESTNEM PROMETU SOS

Državni zbor Republike Slovenije je sprejel v decembru 2006 Resolucijo o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2007-2011 (v nadaljevanju: nacionalni program) z zavedanjem, da je varen cestni promet tudi odgovornost države in da je od stopnje varnosti cestnega prometa odvisna kakovost življenja vseh državljanov in državljanek.

Zagotavljanje večje prometne varnosti obvezuje tako državne organe in organizacije, strokovne institucije, organizacije civilne družbe in posameznike ter tudi samoupravne lokalne skupnosti. Na lokalni ravni morajo biti sprejeti programi varnosti cestnega prometa z opredeljenimi cilji, nosilci in nalogami, izvajati naloge, ki se nanašajo na varen in nemoten promet na svojem območju, podpirati dejavnosti svetov za preventivno delovanje na področju cestno-prometne varnosti in sodelovati z nosilci programa varnosti cestnega prometa na svojem območju. V ta namen je bila pri Skupnosti občin Slovenije ustanov-

ljena delovna skupina za izvajanje nacionalnega programa varnosti cestnega prometa, ki je z aktivnim delom pričela konec lanskega leta.

V večini občin so bile aktivnosti nacionalnega programa zaupane svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, glede na njihovo tradicionalno in preizkušeno delo na področju prometne preventive. Ob tem pa so luč sveta ugledale številne in že nekaj let trajajoče težave, ki v marsikateri občini pod vprašaj postavljajo uspešnost izvajanja nacionalnega programa. V okviru izvedene ankete preko delovne skupine za izvajanje NPVCP je bilo ugotovljeno, da ni ustreznega sodelovanja med DRSC-SPV in lokalnimi sveti za preventivo, da tako država kot občine prometno preventivnim dejavnostim namenijo premalo finančnih sredstev, istočasno pa želijo izvedbo prevelikega števila aktivnosti, ni ustreznega strokovnega kadra za delo na lokalni ravni in da je uspešnost dela odvisna mnogokrat le od posameznikov – prostovoljcev, da je v nekaterih občinskih

svetih za preventivo čutiti pomanjkanje strokovnosti zaradi imenovanja članov preko političnih strank.

Glede na navedeno problematiko in pripravljeno spremembo cestnoprometne zakonodaje je delovanje svetov za preventivo ob prisotnosti predstavnikov Ministrstva za notranje zadeve in Ministrstva za promet 16. marca 2010 na seji obravnavalo tudi Predsedstvo Skupnosti občin Slovenije. Predsedstvo je sprejelo stališče, da so sveti za preventivo še vedno »obvezni«, saj mora biti varnost na cestah ena izmed prioritet tako na državni kot lokalni ravni, da je za navedeno obveznost ustanovitve svetov za preventivo potrebno pridobiti ustrezna sredstva, da naj sveti za preventivo bodo posvetovalo telo župana in da je potrebno manjšim občinam zagotoviti možnost povezovanja v smislu skupnega sveta za preventivo ter tudi predvideti medobčinsko oz. regijsko povezovanje.

Delovna skupina za izvajanje NPVCP bo nadaljevala s svojimi aktivnostmi v skladu s sprejetimi stališči predsedstva, tudi v smislu sogovornika pri sprejemanju novih cestnoprometnih predpisov. Obenem še poziv občinam oz. občinskim svetom za preventivo, da se s svojim aktivnim sodelovanjem vključijo v reševanje navedene problematike z enim samim skupnim ciljem, ki družijo vse nas – PRITI VARNO NA CILJ.

Socialno varstveni prejemki

JASMINA TKALČIČ,
SEKRETARIAT SOS

V medresorski obravnavi je v sklopu paketa socialne zakonodaje bil predlog zakona o socialno-varstvenih prejemkih, ki izboljšuje sedanjo ureditev instituta denarne socialne pomoči in ga prilagaja zakonskim spremembam na drugih sorodnih področjih (ZUPJS, ZPIZ, ZDOZDO idr.). Denarno socialno pomoč se prilagaja posameznim upravičencem skladno s trajanjem prejemanja, zmožnostjo upravičencev za delo, starostjo in delovno aktivnostjo. Hkrati pa zakon višino osnovnega zneska minimalnega dohodka prilagaja novo izračunanim minimalnim življenjskim stroškom.

Začasni minimalni življenjski stroški samske odrasle osebe v skladu z izračuni Inštituta za ekonomska raziskovanja znašajo 385,08 evra, zaradi realno nizke minimalne in povprečne plače, motivacije za delo in stimulativnega razmerja med denarno socialno pomočjo in najnižjimi plačami oziroma med socialnim varstvom in trgom dela pa ZSVP uvaža minimalni dohodek v višini 75 % navedenega zneska, in sicer 288,81 evra. Gre za dohodek (DSP) namenjen delovno sposobnim odraslim posameznikom, ki so se zaradi okoliščin začasno znašli v težkem socialnem položaju in je za 62,01 evra višja kot do sedaj (226,80 evra).

Posameznikom, ki so se zaradi osebnih okoliščin (trajna nezmožnost za delo, trajna nezaposljivost, osebe starejše od 65 let) trajno znašli v poslabšanem socialnem položaju, ob navedenem minimalnem dohodku pripada še varstveni dodatek v višini 161,73 evra, skupaj bi tako tak posameznik prejel 450,54 evra. Posameznik lahko za varstveni dodatek zaprosi, tudi če ne prejema DSP in izpolnjuje vse ostale pogoje.

V sistem denarne socialne pomoči in »novega« varstvenega dodatka v skladu z načeli modernizacije pokojninskega sistema se prenašajo transferji iz pokojninske blagajne, ki so po naravi socialni prejemki in ne izhajajo iz vplačanih prispevkov, kot sta npr. »stari« varstveni dodatek in državna pokojnina.

Predlog zakona je obravnavala tudi Komisija za socialo in zdravstvo Skupnosti občin Slovenije. Ta je ugotovila, da iz same vsebine predloga zakona ne izhajajo jasno finančne posledice oziroma podatek, kako se bo izvajanje vsebine zakona zrcalilo v proračunih občin. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je odgovorilo, da izvajanje vsebine ZSVP ne bo imelo posledic v proračunu občin.

Nezadovoljstvo z ustavnim zakonom

JASMINA VIDMAR

Ko se je ne tako daleč nazaj spreminjal zakon o ustavnem sodišču, smo v skupnosti pripravili predlog za spremembo zakona, po katerem bi lahko v imenu zainteresiranih občin v ustavno presojo vlagala zakonodajo tudi reprezentativna združenja občin. Glede na do tedaj uveljavljeno prakso smo morali namreč za vložitev nekega zakona v ustavno presojo zaprositi kakšno občino, da je to naredila v imenu skupnosti. Četudi so reprezentativne asociacije občin ustanovljene za zastopanje interesov občin, te možnosti do zadnje novele zakona o ustavnem sodišču nismo imeli. Zato nas je izjemno neprijetno presenetil osnutek ustavnega zakona o spremembah 160., 161. in 162. člena Ustave RS, saj ta v 162. členu ponovno onemogoča reprezentativnim asociacijam občin, da bi pred ustavnim sodiščem lahko zahtevale presojo ustavnosti nekega zakona. Za in v imenu svolih občin članic. Na to smo opozorili ministra za pravosodje Aleša Zalarja, stališča skupnosti pa smo posredovali tudi poslankam in poslancem Državnega zbora RS. Med drugim smo v stališčih opozorili, da so reprezentativne asociacije občin ustanovljene v skladu z določili 86. a člena Zakona o lokalni samoupravi, po katerem lahko občine, zaradi uveljavljanja in zagotavljanja svojih interesov pred državnimi organi ustanovijo združenje.

Na ta način se reprezentativnim asociacijam onemogoča korektno zastopanje svojih članic in s tem se na nek način zmanjšujejo in omejujejo določila zgoraj omenjenega 86.a člena zakona o lokalni samoupravi, prav tako pa se vsodbujajo, da bodo ponovno, kot nekoč zaščito svojih interesov morale občine, četudi bo šlo za splošen in skupen interes več občin, individualno uveljavljati pred ustavnim sodiščem. Po našem prepričanju bo predlagana rešitev ne samo zmanjšala možnosti asociacij, da uveljavljajo interese občin (za kar so ustanovljene), prav tako pa bo še povečala število vloženih ustavnih presoj, saj se bodo občine tudi takrat, ko bo šlo za uveljavljanje in zaščito skupnih interesov na ustavno sodišče morale obračati individualno. Kar je nekako skregano z intenco predlaganega ustavnega zakona. Zato v skupnosti pričakujemo popravek 162. člena osnutka ustavnega zakona.

Ustavni zakona manjša možnosti asociacij občin, da zastopajo in uveljavljajo interese svojih občin članic.

Umik Predloga Zakona o zdravstveni dejavnosti

JASMINA TKALČIČ,
SEKRETARIAT SOS

Vlada RS je na svoji redni seji sprejela sklep, po katerem je predlagala Državnemu zboru Republike Slovenije, da z dnevnega reda 16. seje državnega zbora, ki naj bi bila, 19. 4. 2010, umakne obravnavo predloga Zakona o zdravstveni dejavnosti in ga preloži na junijsko sejo državnega zbora. Tudi skupnost je, saj gre za pomembne spremembe v smislu centralizacije in zmanjševanja vloge lokalnih skupnosti državi posredovala mnenje, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Skupnost občin Slovenije je k vsebini predloga poslankam in poslancem naslovila pripombe in stališča, saj menijo, da gre po mnenju občin članic Skupnosti občin Slovenije za pomembne spremembe v smislu centralizacije in zmanjševanja vloge lokalnih skupnosti. Obstoječi 5. člen Zakona o zdravstveni dejavnosti tako med drugim določa, da mrežo javne zdravstvene službe na primarni ravni določa in zagotavlja občina, po novem predlogu zakona pa bo vlada sama določila geografsko opredeljena območja, ki zajemajo eno ali več lokalnih skupnosti. Tako bi naj lokalna skupnost vplivala le na notranjo strukturo mreže. Mnenja znotraj Skupnosti občin Slovenije so bila, da te spremembe predstavljajo poseg v ustavne pravice lokalne samouprave, zato spremembe v tej smeri niso dobrodošle. V primeru neupoštevanja pripomb in sprejema predlaganega besedila zakona, bi v praksi prihajalo do težav zlasti v primeru, ko bi vlada lokalno skupnost uvrstila v geografsko opredeljeno območje z drugimi lokalnimi skupnostmi, ne bo pa sklenjenega dogovora med lokalnimi skupnostmi za delitev obstoječih programov, za katere vemo, da že sedaj ne zadovoljujejo potreb ne ene ne več lokalnih skupnosti. Občine med drugim ugotavljajo, da predlog zakona ohranja bolj ali manj formalno vlogo oziroma pristojnosti lokalnih skupnosti oziroma samostojnost slednjih zmanjšuje z določanjem geografsko opredeljenih območij.

Na podlagi navedenega so predstavniki in predstavnice Skupnosti občin Slovenije ugotavljali tudi, da lokalne skupnosti v skladu s predlogom zakona nimajo nobene samostojnosti na svojem območju, kot jim to omogoča Zakon o lokalni samoupravi, pač pa jo celo omejuje s tem, ko vlada določi geografska območja lokalnih skupnosti ob dejstvu, da še ni v veljavi druge sistemske zakonodaje.

Predlagane zakonske določbe so namreč posegale v ustavne pravice lokalne samouprave iz 140. in 144. člena Ustave RS ter v pravice lokalne samouprave, ki izhajajo iz 4. člena Evropske listine lokalne samouprave (Ur. l. RS, MP 15/96).

Potrebno je vlagati, da na koncu nekaj dobiš!

ALENKA JARC

Delovna skupina za mladinsko politiko pri SOS se je 25. marca 2010 v Celjskem mladinskem centru v Mestni občini Celje sestala na 5. sestanku. Ključne vsebine so bile predstavitev podatkov in ugotovitev iz publikacije Statističnega urada RS 'Mladi v Sloveniji', ki jih je predstavila soavtorica Nelka Vertot, ter presoja vplivov sprememb mladinske zakonodaje. Ti dve glavni točki dnevnega reda sta med seboj mnogo bolj povezani, kot kaže na prvi pogled. Namen te predstavitve je bil, da se s pomočjo statističnih podatkov presodijo vplivi sprememb mladinske zakonodaje in se dobi skozi številke vpogled v stanje mladih v slovenskem prostoru. Članice in člani delovne skupine so bili enotnega mnenja, da bi se pripravljavci zakonodaje morali zavedati pomembnosti statističnih podatkov, ki se tičejo mladine. Prav tako so se strinjali, da v Sloveniji primanjkuje stanovanjske in prebivalske politike, pa tudi skrb vzbujajoč je podatek, da se rodi vse manj otrok. Odgovore na ta in podobna vprašanja nam nemalokrat poda tudi statistika. Prisotni na sestanku delovne skupine so sklenili, da se na pripravljeno mladinsko zakonodajo (Predlog zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o mladinskih svetih) oblikujejo skupni predlogi in pripombe, zbrana mnenja pa nato posredujejo državnemu zboru, v nadaljevanju pa so prisluhnili predstavitvi publikacije Mladi v Sloveniji.

Nelka Vertot je tako predstavila položaj mladih skozi statistiko. Kdo se lahko šteje med mlade? Države različno definirajo pojem mladih, saj je le-ta odvisen od večih dejavnikov. V Sloveniji tako pojmujejo kot mlade tiste, ki so v starostnem obdobju od 15 - 29 let, čeprav ni enotne definicije. Statistični podatki so večkrat po krivem zapostavljeni, kar pa je po mnenju Vertot Nelke zgrešeno prepričanje. Mnogokrat nam namreč statistika poda izredno pomembne usmeritve, zato je mnenja, da bi jo bilo potrebno upoštevati tudi pri snovanju nove oz. spremenjene mladinske zakonodaje. Koristna je primerjava mladih v Sloveniji in mladih v državah članicah EU-27. Evropska komisija je namreč konec lanskega leta predlagala spremembe mladinske politike za prihodnje desetletje. Strategija poudarja pomen mladih, hkrati pa opredeljuje ukrepe, ki bodo pripomogli k učinkovitejšem izvajanju mladinske politike v EU. Vertotova je prav zato tudi izpostavila položaj mladih v EU, saj se lahko na tak način razbere, kako so mladi v Sloveniji umeščeni v evropski prostor. Sicer pa je bila mnenja, da bi bilo potrebno narediti tudi raziskave o mladih skozi regionalni vidik, saj je potrebno razumeti, da v kolikor v določeni regiji ni poudarka na mladih, potem se ne more pričakovati, da bodo z danes na jutri nova delovna mesta. Potrebno je vlagati, da na koncu nekaj dobiš, je še poudarila Nelka Vertot.

Akcijski načrt e-poslovanja javne uprave

SAŠA KEK

Kratice v tem članku:
AN SREP – akcijski načrt
strategije elektronskega
poslovanje ter izmenjave
podatkov iz uradnih evidenc
MJU – Ministrstvo za javno
upravo
SVLR – Služba Vlade RS
za lokalno samoupravo in
regionalno politiko
MVZT – Ministrstvo za visoko
šolstvo, znanost in tehnologijo
SOS – Skupnost občin Slovenije

Vlada Republike Slovenije je v lanskem letu sprejela Strategijo elektronskega poslovanja ter izmenjave podatkov iz uradnih evidenc – SREP. Skupnost občin Slovenije je bila glede na svoja opozorila o pomembnosti dokumenta za lokalne skupnosti povabljen k sodelovanju z možnostjo posredovanja pripomb z enodnevnim rokom. Takšen rok je bil nerazumen in nedvomno prekratek. Priprava poglobljenih vsebinskih predlogov in pripomb zagotovo zahteva več časa. SOS je na pripravljavce zato naslovil pobudo za aktivno in pravočasno vključitev predstavnikov Skupnosti občin Slovenije v pripravo izvedbenega dokumenta SREP, ki bo opredeljeval cilje, naloge, storitve ter mehanizme za izvajanje aktivnosti.

Na Skupnosti občin Slovenije smo pripravili nekaj izhodiščnih točk, ki smo jih pisno predstavili pripravljavcem in za katere smo menili, da bi jim bilo modro najti ustrezno mesto in vlogo v izvedbenem dokumentu SREP. Z namenom, da bi se lahko pogovorili in uskladili

možnosti vključitve želja in potreb lokalnih skupnosti pri razvoju e-uprave, smo tudi zaprosili za sestanek.

Na Ministrstvu za javno upravo (v nadaljevanju MJU) so se pobudi odzvali in predstavniki SOS povabili na sestanek, ki je bil 25. marca. Sestali so se predstavniki SOS s pripravljavci Akcijskega načrta e-poslovanja javne uprave, to je Direktorat za e-upravo in upravne procese na MJU, na sestanku pa so bili prisotni še predstavniki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR) in Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (MVZT).

Glavne ugotovitve sestanka, s katerimi so se strinjali vsi prisotni, so bile, da je potrebno zagotoviti aktivno sodelovanje lokalnih skupnosti, ki so nedvomno del javne uprave, pri izvajanju Akcijskega načrta Strategije elektronskega poslovanja (AN SREP) in pri koordinaciji informatizacije javne uprave nasploh. Prav tako je bilo ugotovljeno, da razvoj e-poslovanja in implementacija projektov akcijskega načrta na lokalni ravni nujno zahteva profesionalizacijo izvajanja potrebnih aktivnosti na nivoju pristojnih državnih organov z namenom podpore informatizacije občin (vođenje projektov, koordinacija aktivnosti lokalne uprave, državnih organov in SOS ...).

Akcijski načrt je bil med tem že sprejet, imenovan je bil strateški svet za informatiko v javni upravi kot tudi projektna koordinacija AN SREP. Pobuda SOS, da je imenovan tudi predstavnik največje reprezentativne asociacije občin, ki šteje 166 občin članic, ni bil upoštevan ne pri imenovanju strateškega sveta niti pri projektni koordinaciji. V pro-

jektno koordinacijo sta imenovana dva predstavnika SVLR. V strateškem svetu za informatiko v javni upravi pa ni niti predstavnika SVLR, navkljub temu, da v deklaraciji konference Informatika v javni upravi 2009, ki je eden izmed referenčnih dokumentov AN SREP, piše:

»Ministrstvo za javno upravo naj kar najhitreje sproži ustanovitev vladnega telesa za področje informatizacije državnih organov, ki bi sprejemalo predloge strateških dokumentov informatizacije, akcijskih načrtov, poročil o njihovem uresničevanju, obravnavalo letne načrte informatizacije, analize stanja s področja informatike, sprejemalo izvedbene akte, ki zadevajo izvajanje postopkov sprejemanja standardov IKT in metodologij. V vladnem telesu ima lokalna samouprava svojega predstavnika, katerega imenovanje sproži SVLR.«

Ugotavljamo, da je bil od dvaindvajsetih upoštevan in v Akcijski načrt vključen samo eden predlog SOS. Sprašujemo se, ali je sploh smiselno pripravljati konstruktivne predloge, jih argumentirati pred pripravljavci dokumentov, poslušati strinjanje in pohvale za dobro pripravljena izhodišča, ki jih je vsekakor potrebno vključiti in upoštevati.

Pripravili smo tabelo za spremljanje realizacije predlogov in pobud, ki smo jih naslovili na pripravljavce AN SREP. Predstavniki MJU so namreč večkrat poudarili, da bo akcijski načrt živi dokument, ki se bo spreminjal in dopolnjeval. Prav, tudi na SOS bomo spreminjali tabelo, če se bo ob eni in edini še kakšna od 22 pobud realizirala.

Država ugotavlja, da je pri izvajanju Akcijskega načrta Strategije elektronskega poslovanja (AN SREP) in pri koordinaciji informatizacije javne uprave nasploh potrebno zagotoviti aktivno sodelovanje lokalnih skupnosti, vendar jim tega sodelovanja ne omogoča.

Komisija za občinsko redarsko službo sklenila dogovor o prenosu podatkov

MIHA MOHOR

Komisija za občinsko redarsko službo se je v prostorih občine Vrhnika sestala 8. aprila 2010. Na svojem sestanku je komisija obravnavala problematiko prenosa podatkov iz evidenc (vozil in voznikov) Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju MNZ) ter (elektronskega sporočanja kazenskih točk) Ministrstva za pravosodje (v nadaljevanju MP). Predsednik komisije je odprl sestanek z dejstvom, da so redarstva že začela uporabljati avtomatske merilne naprave, pri katerih pa so naletela na težave tako pri prenosu podatkov iz registra voznikov in registra vozil. Predstavnica MNZ je prisotnim razložila trenutno stanje pri avtomatskem prenosu podatkov iz registra voznikov in vozil preko aplikacij občinskih redarstev. Predstavila je dejstvo, da so se na MNZ odločili posodobiti aplikacijo, ki pa je pokazala svoje pomanjkljivosti. Aplikacija pri avtomatskem prenosu podatkov ne ponudi podatka, ali je prehitri voznik poklicni voznik in ali ima voziško dovoljenje za več kategorij. Navedeni podatki so nujni za ustrezno

vodenje prekrškovnega postopka. Opozorila je tudi na dejstvo, da morajo aplikacije občinskih redarstev kontrolirati podatke, ki jih prejmejo iz registra voznikov in vozil, saj sama aplikacija ne omogoča preverjanja podatkov. Predstavnica MNZ je člane delovne skupine prosila, da ji v najkrajšem možnem času sporočijo, katere podatke še potrebujejo za vodenje prekrškovnega postopka.

Predstavnica MNZ je članom in članicam v nadaljevanju sporočila, da bo do konca aprila omogočen avtomatski prenos registrskih tablic brez posebnih znakov. Z uvedbo te nadgradnje bo celoten prekrškovni postopek avtomatiziran - od slike samodejno merilno naprave, pridobivanja podatkov o vozilu in vozniku (lastniku) vozila, tiskanja plačilnih nalogov in pakiranja v kuverto, do sporočanja kazenskih točk na MP.

Pod drugo točko je bilo odprto vprašanje pošiljanja kazenskih točk, ki bi se po pravnomočnosti morale posredovati na MP, kjer se nato zavedejo kazenske točke

voznika. Policija pošilja pravnomočne sklepe o prekršku v elektronski obliki vsak dan na naslov MP, kar so predstavniki MP zahtevali tudi za občine. Torej bi občine podatke morale pošiljati preko ene točke (enega strežnika). Člani in članice komisije so opozorili predstavnike MP, da je podjetje Impores že testiralo elektronski prenos kazenskih točk in da je test bil uspešen. Predstavnike MP so hkrati opozorili na dejstvo, da ima vsaka občina certifikat za elektronski dostop do Davčne uprave RS, Ministrstva za javno upravo itd. in da pri njih ne obstaja riziko zlorabe. Hkrati so predstavili, da gre pri sporočanju kazenskih točk za osebne podatke in da je v skladu z zakonom o varstvu osebnih podatkov vsaka občina (vsako redarstvo) odgovorno za skrbno ravnanje s temi ter da jih ne smejo pošiljati drugi občini. Tako so se s predstavniki MP dogovorili, da se bo občinam posredovala podobna pogodba, kot jo bodo podpisale z MNZ-jem za prenos podatkov iz registra voznikov in vozil.

Po uspešnem dogovoru prenosa podatkov so se člani in članice lotili še zakona o pravilih cestnega prometa. Ministrstvo za promet napreč pripravlja spremembo navedenega zakona. Komisija se je na zadnjem sestanku sestala s predstavnico Ministrstva za promet ter ji podala pripombe redarstev. Člani komisije so nato ponovno pregledali delovno gradivo, v katerem so našli še veliko napak. Le-te so ponovno posredovali pripravljavcem sprememb ter jih hkrati pozvali na skupen sestanek. Člani Komisije za občinsko redarsko službo so izrazili upanje, da bo sodelovanje z Ministrstvom za promet še naprej tako dobro, kot je bilo na začetku, ter da se bo pri spremembah zakonodaje našel skupen jezik pri oblikovanju določil zakona, ki posegajo na področja, pomembna za občine.

Množično vrednotenje nepremičnin – podaljšanje rokov

SINIŠA PLAVŠIČ

Na podlagi vseh pritiskov in očitnih zaostankov pri poteku aktivnosti projekta množičnega vrednotenja nepremičnin je nastal dokument oziroma poročilo o poteku zaključnih aktivnosti za dokončanje sistema množičnega vrednotenja nepremičnin, s katerim se je seznanila Vlada RS in spremenila svoj sklep z dne 5. 3. 2009 tako, da se 4. točka glasi: »Vlada Republike Slovenije je naložila Geodetski upravi Republike Slovenije (GURS), da zagotovi izvedbo prvega pripisa vrednosti nepremičninam v registru nepremičnin najkasneje do 1. maja 2011.«

Projekt obveščanja lastnikov nepremičnin o poskusnem izračunu vrednosti nepremičnin je geodetska uprava pričela izvajati v letu 2009. Zaključek je bil predviden v letu 2010. Posebej je potrebno izpostaviti problematiko prekratkih rokov ter prevelikih stroškov v zvezi s pripravo podatkov o namenski rabi zemljišč, ki so jih občine dolžne posredovati GURS, o čemer je bilo govora že v prejšnji izdaji ČaSoSpisa. Vendar so, kot kaže, vsa opozorila v prvi vrsti Skupnosti občin Slovenije ter ostale strokovne javnosti s področja urejanja prostora »padla na plodna tla«. Na tem mestu je potrebno omeniti, da je bilo nerealno ter neracionalno pričakovati, da bodo v mesecu aprilu poslana obvestila lastnikom. Predvsem je problem v podatkih, ki so netočni in bi lahko pošiljanje le teh povzročilo val nezadovoljstva ter negodovanja med lastniki zemljišč. Prvotno je bil projekt obveščanja zasnovan tako, da bi lastniki nepremičnin pripombe na modele vrednotenja nepremičnin in spremembe podatkov o nepremičninah, posredovali po spletu ali z obiskom ene izmed 45 geodetskih pisarn v Sloveniji. Glede na dosedanje izkušnje pri uporabi internetnih storitev državne uprave obstaja velika verjetnost, da bi le manjši del lastnikov uporabljal spletno aplikacijo in bi se večina odločila za obisk geodetskih pisarn. Glede na obseg netočnih podatkov bi to lahko povzročilo dolge vrste in veliko nezadovoljstvo lastnikov.

Vlada Republike Slovenije je zato določila nov rok za dokončanje projekta do 1. maja 2011. Za obveščanje lastnikov nepremičnin o poskusnem izračunu vrednosti nepremičnin pa je Geodetski upravi v letu 2010 iz tekoče proračunske rezerve razporedila 2.567.588 evrov ter podaljšala rok do konca leta 2010.

Delovna skupina o zakonskih spremembah

JASMINA VIDMAR

VDomžalah se je 23. marca 2010 sestala delovna skupina za predšolsko vzgojo in obravnavala predlog sprememb in dopolnitev zakona o vrtcih, predlog sprememb in dopolnitev pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih za prostor in opremo vrtca ter predlog zakona o zagotavljanju pravic iz javnih sredstev. Prisotne članice in člani so pregledali zadnjo verzijo predloga sprememb in dopolnitev zakona o vrtcih in skupaj pripravili številne dopolnitve k predlaganemu zakonu. Predvsem so bili predlogi usmerjeni na člene, ki določajo vpise oz. vključitve otrok, saj bi nekatere rešitve lahko povzročile nekaj novih in dodatnih težav, namesto da bi jih reševale. Obravnavali so še predlog sprememb in dopolnitev pravilnika, ki določa prostorske normative. Enotno stališče prisotnih je bilo, da bi država, če bi mislila resno z zmanjševanjem pritiskov na prostorske kapacitete v vrtcih ter tako posledično tudi na manj težav, s katerimi se občine soočajo, morala uveljaviti diktacijo, po kateri neki sprejeti normativi veljajo samo za novozgrajene stavbe in ne za že obstoječe. Ob tem so na sestanku prisotni poudarili, da je potrebno vsekakor podaljšati rok uveljavitev igralnih površin na 2015 in to iz večin razlogov. Najprej zato, ker so vsi in ne samo občine v tem trenutku soočeni z veliko socialno in ekonomsko krizo, ki onemogoča občinam izgradnje in adaptacije vrtcev. Posledice krize pa naj bi se odražale še nekaj let. Nadalje zato, ker se je število rojenih otrok povečalo, vendar strokovnjaki pričakujejo upad, saj bo v kratkem pričela rojevati ena manjštevinskih ženskih populacij. Ob upoštevanju zapisanih dejstev bi bilo smiselno počakati, da se ugotovijo trendi, saj se lahko zgodi, da se bodo intenzivno gradili vrtci, ki pa bodo v nekaj naslednjih let prazni. V skupini je obveljalo prepričanje, da se je potrebno odzviti na obstoječo situacijo in iskati rešitve, ki bodo vplivale na racionalno porabo obstoječih resursov.

V zvezi s predlaganim zakonom o zagotavljanju pravic iz javnih sredstev so članice in člani skupine imeli številne pripombe in predloge, čeprav sami intenci zakona niso nasprotovali. Pojavljale pa so se številne dileme, od tiste, da se centri še dodatno birokratizirajo in se s tem še bolj manjša njihova vloga na terenu, kjer jih že sedaj ni, do tiste, da večina njih, tako kot sedaj delujejo, ne bodo sposobni opravljati dela korektno. Še posebej na področju predšolske vzgoje, kjer se občine morale in so razvile sisteme kontrole in preverjanja dejanskih finančnih in premoženjskih stanj. Prav tako je obveljalo stališče, da je rok uveljavitve zakona potrebno realno postaviti in da si zakon zasluži večkratno preizkus ter nekaj simulacij, kako bi deloval, saj bodo na koncu, če zakon ne bo deloval, tako kot bi moral, visoko ceno plačali tisti, ki jim je pravzaprav namenjen.

Komisija za prostor na Ministrstvu za okolje in prostor

SINIŠA PLAVŠIČ

Na področju urejanja prostora, natančneje sprejemanja občinskih prostorskih načrtov (OPN), že nekaj časa vlada »nered«. Po eni strani gre iskati razlog v neakovostni zakonodaji, po drugi strani pa v nekooperativnosti različnih nosilcev urejanja prostora.

Z namenom seznanitve predstavnikov občin s potekom aktivnosti Ministrstva za okolje in prostor (MOP) v zvezi s težavami pri sprejemanju OPN so se predstavniki Skupnosti občin Slovenije (SOS) sestali s predstavniki Direktorata za prostor in Ministrstva za okolje in prostor. SOS je na sestanku povzel aktivnosti MOP in spremembo zakonodaje v lanskem letu ter poudaril, da so nekateri popravki zakonodaje bili narejeni, vendar se stanje ni bistveno izboljšalo. Problemi se pojavljajo na vseh treh segmentih, tako na MOP, nosilcih urejanja prostora kot tudi občinah.

Dr. Mitja Pavliha, generalni direktor Direktorata za prostor, je izpostavil, da je MOP v letu 2009 analiziralo ter identificiralo najpogostejše probleme, ki se pojavljajo pri sprejemanju OPN, na podlagi česar je nastala novela Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, 108/2009), ki naj bi rešila nekatere težave oziroma pomanjkljivosti. Vendar največja težava, to je usklajevanje OPN z nosilci urejanja prostora, še vedno ostaja, priznava Pavliha. Dodaja, da MOP poskuša vplivati na nosilce urejanja prostora, vendar brez večjega uspeha, saj na žalost pravega dialoga oziroma kooperativnosti ni možno doseči, predvsem z nekaterimi nosilci urejanja prostora.

Za konec je Pavliha pozdravil takšna srečanja ter izrazil zadovoljstvo, da občine posredujejo svoje težave oziroma morebitne predloge za rešitev le-teh. Poudaril je vlogo županov poslancev in možnosti, da se preko njih bolj odločno in glasno opozori na probleme OPN. Priznava tudi, da so občine dejansko potisnjene v »drugi plan«. S predlogi za spremembo nekaterih podzakonskih predpisov so se na MOP strinjali ter zagotovili, da bodo k tej problematiki pristopili urgentno.

Usklajevanje zahtev asociacij pri povprečnini

JASMINA VIDMAR

V preteklem letu so potekala intenzivna pogajanja v zvezi z višino povprečnine za leto 2010 in 2011. Ob tem sta obe asociaciji občin pripravili tudi nekaj dodatnih zahtev v zvezi z umeščanjem občin v sisteme, prav tako pa tudi zahtev, skozi katere bi razrešili probleme, s katerimi se občine soočajo. Tako je skupnost med drugim zahtevala, da se spremeni zakon o financiranju obči tako, da bi ta realneje in časovno smiselno odražal stroške občin, prav tako pa tudi, da se natančno opredelijo obveznosti, ki jih imajo občine in temu prilagodi sistem financiranja občin. Prav tako je skupnost zahtevala, da se okrepi ekipa na Ministrstvu za okolje in prostor, da bo ta usposobljena v realnih rokih voditi postopke v zvezi s potrjevanji občinskih prostorskih načrtov ter da se poenostavijo postopki sprejemanja in usklajevanja občinskih prostorskih načrtov. Ponovno smo opozorili na dejstvo, da ministrstva rada pozabljajo, da morajo zakonske in podzakonske predpise, ki

se tičejo občin, v obravnavo posredovati reprezentativnim asociacijam. Zahtevali pa smo še, da so predstavniki asociacij vključeni v pogajalske skupine za usklajevanje enotnega plačnega sistema v javnem sektorju ter pogajanja o kolektivni pogodbi za javni sektor, da spremenijo določila pravilnika, ki določa oblikovanje cen obveznih gospodarskih javnih služb in še nekaj drugih.

Ministrstvo za finance je za usklajevanje sprejetih dodatnih sklepov sklicalo nov sestanek, ki je bil 13. aprila 2010, na katerem naj bi predstavnicam in predstavnikom asociacij in občin pojasnili, katere dodatne zahteve lahko izpeljejo in katere ne. Na sestanku so bili ob ministru dr. Franciju Križaniču prisotni še državni sekretarji - z Ministrstva za okolje in prostor Zoran Kus, z ministrstva za šolstvo in šport Alenka Kovšča ter številni sodelavci iz teh ministrstev. Franci Križanič je uvodoma povedal, da so z ministrstvi usklajevali dodatne zahteve asociacij in dosegli nekatere rešitve, v nekaterih prim-

erih pa to ni bilo mogoče. Tako se je izkazalo, da ne bo mogoče koristiti evropskih sredstev iz naslova energetske sanacije javnih stavb. Izkazalo se je, da je država tako dobro pripravila zapisne pogoje, da bo lahko sama v celoti porabila omenjena sredstva, ki so izjemno ugodna, saj je delež sofinanciranja okoli 90%. Tako bo, je povedal Janez Kopač, predstavnik direktorata za energetiko država sanirala bolnice, srednješolske centre, domove za upokojence, ker baje te prispevajo več k segrevanju in onesnaževanju ozračja kot vrtci. Lahko pa bi ena občina postala testna skozi sanacijo kakšne javne stavbe, če bi seveda pripravila projekt, ki bi odstopal od drugih.

Pogovor na sestanku je nadalje potekal o problematiki predšolske vzgoje ter o velikih finančnih pritiskih, ki jih dejavnost povzroča občinskim proračunom. Tone Peršak, podpredsednik skupnosti, je v nadaljevanju še opozoril, da so nujne spremembe v sistemu in postopkih sprejemanja občinskih prostorskih načrtov (OPN). Zoran Kus pa je pojasnil, da na ministrstvu za okolje in prostor pripravljajo nekaj sprememb, med drugim tudi take, ki naj bi olajšale delovanje občin pri sprejemanju OPN-ev.

Minister se je po kakšnih dveh urah prisotnim zahvalil in predlagal, da se v takšni sestavi dobivamo vsaj na dva meseca. Ob zaključku pa prisotnim nekako ni bilo najbolj jasno, kaj je bil namen sestanka. No, mogoče to, da so predstavniki oblasti povedali, česa ne morejo narediti in pustili odprto tisto, kar bi še morali narediti.

